

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

โดย

นางสาวจรรยา มากอ้อม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโทและการศึกษาต่อเนื่อง

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974 – 653 – 979 – 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

OPINIONS ON GROUP MEETING ACTIVITIES FOR QUALITY OF
LIFE DEVELOPMENT OF DISTANCE LEARNERS AT LOWER
SECONDARY LEVEL IN NAKHON PATHOM PROVINCE

By

Janya Markim

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Nonformal Education

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2004

ISBN 974 - 653 - 979 - 5

K 43469104 : สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต / นักศึกษาทางไกล

จรรยา มากอ้อม : ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม (OPINIONS ON GROUP MEETING ACTIVITIES FOR QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT OF DISTANCE LEARNERS AT LOWER SECONDARY LEVEL IN NAKHON PATHOM PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ. ดร. คีร์ปูน จงวุฒิเวศย์ และ รศ. สุภัตรา ชุมเกตุ. 153 หน้า. ISBN 974 – 653 – 979 – 5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล ในจังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตาม ตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน และ3)ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาทางไกล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเคยปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 275 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษาทางไกล จำนวน 14 คน และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรใช้ t-test และ F-test ทดสอบรายคู่ใช้วิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติงานกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา พบว่า นักศึกษาทางไกลขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ ขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิกกลุ่มและขาดสื่อ อุปกรณ์ งบประมาณ ข้อเสนอแนะ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรมีการชี้แจงและกำกับดูแลการปฏิบัติเขียนโครงการอย่างใกล้ชิดให้มากขึ้น จัดทำคู่มือการเขียนโครงการอย่างง่ายให้นักศึกษาทางไกลเรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดระบบหมุนเวียนให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานโครงการ ประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น

ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2547
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. 2.

K 43469104 : MAJOR : ADULT AND CONTINUING EDUCATION

KEY WORD : GROUP MEETING FOR QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT / THE DISTANCE LEARNERS.

JANYA MARKIM : OPINIONS ON GROUP MEETING ACTIVITIES FOR QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT OF DISTANCE LEARNERS AT LOWER SECONDARY LEVEL IN NAKHON PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISORS : KIRIBOON JONGWUTIWES, Ph.D., AND ASSOC. PROF. SUPATTRA CHUMKET, M.Ed.153 pp. ISBN 974 – 653 – 979 – 5.

The purposes of the research were 1) to study opinions on group meeting activities for quality of life development of distance learners at Nakhon Pathom province in various aspects namely : acquisition of knowledge about undertaking, writing and approving project performances, and their daily life application 2) to compare the opinions of distance learners at lower secondary in Nakhon Pathom with group meeting activities for quality of life development classified by different variances : gender, age, marital and career status and 3) to study the problems and suggestions, regarding to group meeting activities for quality of life development of distance learners at lower secondary level in Nakhon Pathom through learners' and facilitators' opinions. The total samples were consisted of 1) 275 distance learners in the second semester, 2003 academic year who had ever attended at least one type of group meeting activities for quality of life development by answering questionnaires, 2) 14 distance learners and 14 facilitators by interviewing. The instruments were questionnaires and interviewing form. The statistics used for analysis included percentage (%), mean (\bar{X}) standard deviation (S.D.), t-test, F- test, and test the different by Scheffe.

The results of the research were as follows :

1. Opinions on group meeting activities for quality of life development in all aspects namely : acquisition of knowledge about undertaking, writing and approving, project performances, daily application through distance learners in Nakhon Pathom were at the high level.

2. A comparison of distance learners' opinions at lower secondary level in Nakhon Pathom with group meeting activities for quality of life development classified by gender and age were significant different at .01 level, marital status and career status were not significant different.

3. Problems regarding to group meeting activities for quality of life development of distance learners at lower secondary level in Nakhon Pathom through learners and facilitators' opinions were : lack of knowledge in writing project, lack of cooperation among group members, lack of materials and budget, Their suggestions were : facilitators should explain and control closely in writing project, self instruction manual provision to distance learners and the circulation system arrangement to every project, group members should share their responsibilities in undertaking project, and should ask for coordination and cooperation from their communities.

Department of Nonformal Education Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2004

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และ รองศาสตราจารย์ สุพัตรา ชุมเกตุ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อีกทั้ง อาจารย์ ดร.ชิตชงค์ นันทนาเนตร และ อาจารย์ ดร.ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการศึกษา นอกโรงเรียน ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้วิทยานิพนธ์ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกถึงพระคุณอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิริตา พูลสุข ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพุทธมณฑล อาจารย์อัญชุลี จันทรมณี ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอบางคนที อาจารย์ธนิศ บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอนครชัยศรี อาจารย์จุฑารัตน์ จินประชา ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอสสามพราน และ อาจารย์รัชณี จันทอัมพร อาจารย์ 3 ระดับ 8 ศูนย์- การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ใน การทำวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูผู้รับผิดชอบ กลุ่มนักศึกษา และนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ทั้ง 7 อำเภอ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ อาจารย์จรงค์ เฉียงตะวัน อาจารย์ 2 ระดับ 7 ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมืองนครปฐม ตลอดจนพี่ ๆ สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และ การศึกษาต่อเนื่อง รุ่นที่ 27 (โครงการความร่วมมือ) ทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์อันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณความดีทั้งหมดเพื่อ ตอบแทนพระคุณของบิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณที่เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และให้ ความรัก ความเมตตา ด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ข้อคำถามการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
การศึกษาทางไกล	12
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล.....	17
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่.....	28
กระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน	32
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยา	35
การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต...	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ระเบียบวิธีการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58

บทที่	หน้า
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม	64
ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัด โครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการ ปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัด นครปฐม.....	66
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยม ศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน และสถานภาพการสมรส	72
ตอนที่ 4 การศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็น ของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา.....	79
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
สรุปผลการวิจัย	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ	109
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	109
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	111
บรรณานุกรม.....	112

	หน้า
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	118
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	124
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	132
แบบสอบถามนักศึกษาทางไกล.....	133
แบบสัมภาษณ์นักศึกษาทางไกล.....	141
แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา.....	147
ประวัติผู้วิจัย.....	153

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำแนกตามศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดนครปฐม.....	58
2	ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม.....	65
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติด้านการปฏิบัติงาน โครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันตามความคิดเห็น ของนักศึกษาทางไกล.....	66
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการเขียนโครงการและขอ อนุมัติของ นักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ.....	68
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการปฏิบัติงานโครงการ ของนักศึกษาทางไกล.....	69
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวันของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ.....	71
8	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	72
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามอายุ.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	75
11	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ จำแนกตามอายุ.....	76
12	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามอายุ.....	76
13	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ.....	77
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	78
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	78
16	สรุปปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม.....	83
17	สถานภาพของนักศึกษาทางไกล ผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์.....	84
18	สถานภาพของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์.....	87
19	สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างรวดเร็ว กระแสการเปลี่ยนแปลงนี้แพร่สะพัดไปทั่วทุกมุมโลก อันมีผลกระทบทั้งในทางบวกและทางลบต่อวิถีชีวิตของคนในประเทศต่างๆ อย่างรุนแรง ประเทศไทยเองก็ได้รับผลกระทบอย่างหนักด้วยเช่นกัน จึงเร่งหาทางปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถของชาชนบทซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศให้ได้รับรู้ข่าวสารในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อสามารถแข่งขันและร่วมมือกับนานาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การศึกษาเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาดังกล่าว เนื่องจาก การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ ทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนา และการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันที่พระราชทานแก่ครูผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนตอนหนึ่งว่า

“...การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติทัศนคติค่านิยมและคุณภาพของคน เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว...” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2542 : 1)

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความคิด เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษามีส่วนสำคัญต่อพัฒนาความรู้ของประชาชนอันจะทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าอารยประเทศ เพราะถ้าพลเมืองของประเทศได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วการจัดการศึกษาจะให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดนั้นต้องอาศัยกระบวนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีหลักในการบริหารงาน รู้จักเทคนิคของการบริหาร มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล จึงทำให้กระบวนการจัดการศึกษาก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก่อให้เกิดการปฏิรูปสังคมไทยในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพคนไทยและเพิ่มพูนความเข้มแข็งทางด้านปัญญาของคนไทย การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นวาระแห่งชาติที่สำคัญยิ่ง โดยสังคมไทยได้คาดหวังว่า “การปฏิรูปการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้สามารถไปสู่ความเจริญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2543 ก : 1)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ล้วนมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนหรือประเทศชาติ โดยการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้น ในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2541 : 1) การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเป็นบริการสำคัญอันหนึ่งของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความมุ่งหมายให้การศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันตามสภาพปัญหาและความต้องการที่จะศึกษาเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมให้ดีขึ้น และมีหลักการสำคัญอีกประการคือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยต้องพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ

1. ด้านสติปัญญา ต้องพัฒนาคนให้มีปัญญาดี มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานในการสื่อสารสามารถสร้างและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน มีความกระตือรือร้นในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลตลอดเวลา
2. ด้านจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มีความเชื่อมั่น มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถปรับตัวเองให้การเปลี่ยนแปลงได้
3. ด้านร่างกาย ให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี พัฒนาสุขภาพอนามัยให้แข็งแรง มีโครงสร้างของร่างกายที่เจริญเติบโต สามารถรักษาสมรรถภาพกลไกของร่างกายให้เหมาะสมกับงาน
4. ด้านสังคม ให้เป็นพลเมืองดีของสังคม มีความเป็นประชาธิปไตย รัลสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 1)

จากหลักการสำคัญนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตขึ้น โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันในกระบวนการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ต้องฝึกให้คนรู้จักร่วมกันตัดสินใจและนำไปปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน ตลอดจนนำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้ให้คำ

ปรึกษา และจัดกิจกรรมต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีหลักการสำคัญ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 8)

1. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้กระบวนการกลุ่ม โดยมีประชาชนเข้าร่วมสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน
2. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้หลักการประสานงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนแบบพึ่งพาตนเอง และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมส่วนรวมและชุมชน
3. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่การแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น
4. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ผ่านการพิจารณา วิเคราะห์ อภิปราย จากกลุ่มให้เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ผ่านการพิจารณาสามารถนำไปดำเนินการได้
5. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ได้ปรึกษาหารือ และได้รับการรับรองจากหัวหน้าสถานศึกษา
6. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ สำหรับนักศึกษา แต่ได้ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และนักศึกษาผู้รับผิดชอบจะได้จำนวนหน่วยกิจกรรมตามที่ได้รับอนุมัติโครงการ
7. เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมการนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

การดำเนินงานจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่สำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในแต่ละระดับและทุกวิธีเรียน โดยเฉพาะวิธีเรียนทางไกล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักคิดเป็น รู้จักกระบวนการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่ม อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการพบกลุ่มไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมหรือชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 ก : 12)

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 กำหนดให้นักศึกษาทางไกลปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ภาค คือ ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ นักศึกษาทางไกลต้องร่วมกิจกรรมภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับหน่วยกิจกรรม

2. ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ เมื่อนักศึกษาทางไกลได้รับความรู้ เกี่ยวกับการจัดโครงการภาคทฤษฎีแล้ว นักศึกษาทางไกลต้องร่วมกันวางแผน และเขียนโครงการ นำโครงการที่แก้ไขแล้ว เสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าสถานศึกษา

3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ นักศึกษาทางไกลร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน และแผนงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติอยู่ภายใต้ขอบข่ายเนื้อหาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนด ให้นักศึกษาทางไกลเลือกปฏิบัติได้แก่ กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคมและกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง ได้รับ 42 หน่วยกิจกรรม

4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งเน้นให้นักศึกษาทางไกล นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและพัฒนาตนเองในการดำเนินชีวิต การทำงานในปัจจุบันและอนาคตอย่างเหมาะสม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 18 - 19)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ผู้วิจัยเชื่อว่าการให้นักศึกษาทางไกลร่วมกันทำงานกับชุมชน ย่อมเป็นหนทางให้นักศึกษาทางไกลเหล่านี้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการ เสียสละ มีความรักและมีความผูกพันกับชุมชน ที่ตนอาศัยอยู่ ตลอดจนปลูกฝังในด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ให้มีการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2543 ข : 114) การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลถือว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญในการช่วยพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศ สนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยกรณีศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัญหาที่เกิดจากการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาทางไกลไม่เห็นคุณค่าในการเขียนโครงการ และการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมศาสนา ศิลปะ

วัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมการพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมการสนับสนุนการศึกษา นอกโรงเรียนมีการปฏิบัติจริงน้อยสอดคล้องกับการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2537 : 3) พบว่าการจัดกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ซึ่งนักศึกษาทางไกลยังไม่เห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมโดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่ม จะมีส่วนร่วมในกลุ่มน้อยมากจะเน้นวัตถุประสงค์มากกว่ากระบวนการ นักศึกษาถูกกำหนดให้ทำโครงการเป็นลักษณะข้อวัตรอุปการณ่มอบให้หน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แทนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พัฒนาชุมชน และสังคม หรือหน่วยงานการศึกษา นอกโรงเรียน นอกจากนี้ งานวิจัยของ ธิรภัทร์ สุวรรณชาติ (2537 : 116-134) ศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่ไม่ได้ส่งเสริมให้เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ไม่ได้เอาปัญหาของชุมชนมาร่วมแก้ไขและไม่ได้ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลไม่ได้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุคคลอย่างแท้จริง ควรมีการพัฒนาให้นักศึกษาทางไกลมีคุณภาพ รู้จักใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมการพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียนไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันสำหรับตนเองและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ควรศึกษามีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในการพัฒนานั้นจะต้องมีการค้นหาสภาพความเป็นจริงที่ นักศึกษาทางไกลได้ลงมือปฏิบัติจริง หากจุดบกพร่องและความต้องการของนักศึกษาทางไกล จึงจะทำให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ สนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ดังนั้นกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวม โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และพัฒนาอย่างมี “ดุลยภาพ” ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนในสังคมมีความสุข สามารถพึ่งตนเอง โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และมุ่งเน้นการปรับระบบบริหารจัดการประเทศใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นทิศทางการพัฒนาของแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงได้กำหนดที่จะมุ่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติ เพื่อสร้างสภาวะผู้นำร่วมกันในทุกๆระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่าการศึกษาที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าจะต้องพัฒนา “คน” โดยให้การศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งประเทศไทยมีผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาจำนวนมากที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งเป็นสถานศึกษาในระดับพื้นที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับบุคคลเหล่านี้ให้ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในการจัดการศึกษาทั้ง 3 ระดับนั้น การศึกษานอกโรงเรียนมีเกณฑ์ในการจบหลักสูตรของนักศึกษาทางไกลในแต่ละระดับ คือ นักศึกษาทางไกลทุกระดับ แม้ว่าจะสอบได้ครบทุกหมวดในวิชาบังคับและวิชาเลือกแล้ว ถ้าหากไม่ทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับก็ไม่สามารถจะสำเร็จการศึกษาได้

ผู้วิจัยเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีหน้าที่นิเทศติดตามผล รายงานผล และเป็นกรรมการในการอนุมัติโครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงจำเป็นต้องศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม เพราะมีนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐมจำนวนมาก ที่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการ ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นกลุ่มนักศึกษาที่จะต้องศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ให้นักศึกษาทางไกล ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

ข้อคำถามการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับใด

2. ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม มีปัญหาและข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตอบปัญหาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

2. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

3. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

4. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประชากรที่ตอบแบบสอบถามและประชากรที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ 1) นักศึกษาทางไกลที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 883 คน และ 2) ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอดอนตูม จำนวน 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาทางไกล ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 275 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) คือการจับสลาก โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane 1969 : 1088) และยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ 1) นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสัมภาษณ์ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีบทบาทเด่นในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อำเภอละ 2 คน และ 2) ครูผู้รับผิดชอบนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมากที่สุด อำเภอละ 2 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของตัวแปรไว้ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพการสมรส
- สถานภาพการทำงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่อไปนี้

- 3.2.1 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ
- 3.2.2 ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ
- 3.2.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ
- 3.2.4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความเข้าใจในความหมายตรงกัน ผู้วิจัยให้คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง กิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 เป็นเงื่อนไขในการจบหลักสูตร

2. ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การที่นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้แสดงออกถึงการรับรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 4 ด้านคือ

2.1 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ หมายถึง นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการภาคทฤษฎี ในเรื่องเกี่ยวกับ การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักกระบวนการการพบกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี กระบวนการ

การคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และวิธีการเขียนโครงการต่าง ๆ และความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม

2.2 ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ หมายถึง นักศึกษาทางไกล ได้ลงมือปฏิบัติ การเขียนโครงการและขออนุมัติ ตามขั้นตอน โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา เป็นผู้ให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไขแล้ว นำโครงการที่สมบูรณ์เสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าสถานศึกษา

2.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ หมายถึง นักศึกษาทางไกลได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามขั้นตอนและแผนงานของโครงการที่นักศึกษาได้รับอนุมัติต่อหัวหน้าสถานศึกษาในกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี 2) ด้านพัฒนาชุมชนและสังคม และ 3) ด้านสนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การที่นักศึกษาทางไกลนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปใช้ในการปฏิบัติตนในด้านการวางแผนการทำงาน การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และสมาชิกที่ดีที่ตนอาศัยอยู่ มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรม กระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่มไปพัฒนาการดำรงชีวิตของตน

3. นักศึกษาทางไกล หมายถึง นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ลงทะเบียนทางไกลกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม

4. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครูประจำกลุ่ม และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดนครปฐม ทำหน้าที่จัดกิจกรรมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. อายุ หมายถึง อายุตามปฏิทินสากลของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดนครปฐม

6. สถานภาพการสมรส หมายถึง สถานภาพการครองชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ โสดและ สมรสแล้ว

7. สถานภาพการทำงาน หมายถึง การประกอบอาชีพ ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ประกอบอาชีพแล้ว และยังไม่ประกอบอาชีพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ จึงได้นำเสนอโดยแยกเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาทางไกล

- 1.1 ความเป็นมาของการศึกษาทางไกล
- 1.2 ความหมายของการศึกษาทางไกล
- 1.3 หลักการจัดการศึกษาทางไกล

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น วิธีเรียนทางไกล

- 2.1 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
- 2.2 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
- 2.3 หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น พุทธศักราช 2530

- 2.4 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลใน

จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

- 3.1 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่
- 3.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

ตอนที่ 4 กระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน

- 4.1 ความหมายกระบวนการกลุ่ม
- 4.2 ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน
- 4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม
- 4.4 ลักษณะการพบกลุ่ม
- 4.5 กระบวนการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน

ตอนที่ 5 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยา

5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

5.2 หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่

ตอนที่ 6 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.1 ปรัชญาความเชื่อพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.2 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.3 เกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.4 ขอบข่ายเนื้อหากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.5 เกณฑ์การกำหนดค่าหน่วยกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.6 โครงการการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิต

6.8 ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6.9 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิต

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 การศึกษาทางไกล

1.1 ความเป็นมาของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พุทธศักราช 2379 ที่ประเทศอังกฤษ โดยมีการให้ปริญญาภายนอกมหาวิทยาลัยลอนดอน ต่อมาได้พัฒนาเป็นการเรียนการสอนทางไปรษณีย์ โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ แบบเรียน วิทยุกระจายเสียง และพัฒนามาใช้สื่อโทรทัศน์จนกระทั่งมีการจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเปิด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2537 : 7)

การศึกษาทางไกลได้ขยายแนวคิดกระจายออกไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดการศึกษาทางไกลประมาณปี พ.ศ. 2476 โดยเริ่มที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ลักษณะการจัดเป็นระบบตลาดวิชาที่คณะนิติศาสตร์ โดยให้ปริญญากฎหมายเป็นปริญญาทั่วไป สำหรับข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนที่สนใจเรียนวิชากฎหมายเป็นวิชาเอกและวิชาอื่น ๆ เป็นวิชาโท ไม่มีการสอบคัดเลือก และไม่มีการบังคับให้เข้าเรียนฟังการบรรยาย การเรียนการสอนใช้ชั้นเรียนหลัก สื่อมีเพียงเอกสารสิ่งพิมพ์ นักศึกษาหาซื้อไปศึกษาด้วยตนเอง หรืออาจพบอาจารย์ได้บ้างเป็นครั้งคราว และอาจเข้าฟังการบรรยายตามปกติสิ้นภาคเรียนก็เข้าสอบไล่ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ต่อมาการศึกษาทางไกลได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษาทางไกลต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

1.1.1 การศึกษาทางไกลระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาในประเทศไทยผู้รับผิดชอบคือ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้เสนอโครงการวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาออกโรงเรียนขึ้น ในการดำเนินการนั้นได้มีการทดลองใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2537 : 4) ลักษณะเป็นรายการให้ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมให้เกิดความคิดใหม่ ในเรื่องภูมิปัญญา อนามัย และการวางแผนครอบครัว ในส่วนของการเรียนจัดให้มีหลักสูตรที่แน่นอน มีระบบการลงทะเบียน มีการพบกลุ่มกับวิทยากรประจำกลุ่มในการจัดสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ และในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520-2524 ได้มีการจัดทดลองการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4 และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกลุ่มสนใจ มีรูปแบบการจัดสื่อ 3 ชนิด คือ คู่มือการเรียน รายการวิทยุ และการพบกลุ่มกับครูประจำกลุ่ม ซึ่งในช่วงแรกได้ใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่นเป็นหลัก ต่อมาเมื่อกรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษารุ่น จึงได้ใช้สถานีวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ในการกระจายเสียงเป็นสื่อ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 ได้ทดลองใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 5 และจัดให้มีการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ จากการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ โดยแบ่งออกเป็นระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีรูปแบบการเรียนได้ 3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง

ปัจจุบันการศึกษาทางไกลระดับต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา มีกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบ ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พุทธศักราช 2530 การเรียนใช้สื่อเป็นหลัก คือ แบบเรียนหรือคู่มือเรียนให้นักศึกษาไปศึกษาทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ฟังรายการวิทยุเสริมความรู้ในแต่ละหมวดวิชา ทั้งนี้ยังต้องไปพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3

ชั่วโมง ถ้าเป็นรายปี ๑ ละ 1 ครั้ง ๑ 6 ชั่วโมง หรือรายเดือน ๑ ละ 6 ชั่วโมง (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน 2537 : 5)

1.1.2 การศึกษาทางไกลระดับอุดมศึกษา ประมาณปี 2519 ทบวง
มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้หารือเพื่อพัฒนาการสอนระบบมหาวิทยาลัยเปิด
โดยใช้สื่อการสอนต่างๆ เพื่อลดระบบการสอนแบบชั้นเรียนลง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้
อย่างจริงจังจนถึง พ.ศ. 2520 มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เห็นความสำคัญของการใช้วิทยุและ
โทรทัศน์มาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เพื่อชดเชยการบรรยายในชั้นเรียน มีเครือข่าย
สถานีวิทยุถึง 42 สถานีในส่วนภูมิภาค และส่วนกลางอีก 2 สถานี และยังได้ใช้สถานี
โทรทัศน์สีช่อง 7 จัดการสอนทางไกลอีกด้วย

นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก็เป็นอีกหน่วยงาน
หนึ่งที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อทางวิทยุและโทรทัศน์ เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนแบบทางไกล
ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน

1.2 ความหมายของการศึกษาทางไกล (Distance Education)

การศึกษาทางไกล (Distance Education) จากการศึกษาเอกสาร พบว่า มี
นักการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้ความหมายการศึกษาทางไกลไว้แตกต่างกัน ดังนี้
เชียร์ศรี วิวิธศิริ (2535 : 27) ได้กล่าวถึง การศึกษาทางไกลในแง่ของการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนว่า เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยไม่
ต้องยึดติดกับผู้สอนโดยตรง ทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ กันเอง ไม่ต้องมา
นั่งเผชิญหน้ากันในห้องเรียน ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ไกลกันในด้านระยะทาง ไม่เน้นปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และห่างไกลกันในเรื่องของเวลา คือ เวลาสอนและเวลาเรียนคนละเวลา
ไม่ตรงกัน การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ยึดหลักการผสมผสาน ระหว่างสังคมการเรียนรู้
และสังคมเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกันโดยการเรียนการสอนจะอาศัยสื่อเป็นสำคัญ

เสาวนีย์ เลวลย์ (2536 : 37) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเดิมเรียกว่า การศึกษา
นอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ได้พัฒนารูปแบบขึ้นก่อนการมีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
โดยใช้วิธีสอนทางวิทยุกระจายเสียง ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารการสอนและ
พบกับครูประจำกลุ่ม

วิไล แยมสาขา (2543 : 24) การศึกษาทางไกล หมายถึง วิธีจัดการศึกษาที่
ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้
มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ไปทางสื่อ ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อในลักษณะการเรียนด้วยตนเองไม่
เข้าใจหรือเป็นการสรุปหรือฝึกทักษะที่สำคัญจากเนื้อหาวิชานั้น

จากความหมายของนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า
การศึกษาทางไกล หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน ผู้เรียน

สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อประสมที่จัดให้โดยไม่ต้องเข้ามานั่งฟังบรรยายในชั้นเรียนตามปกติ โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

1.3 หลักการศึกษาทางไกล

กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 168) ได้กล่าวถึงหลักการของระบบการศึกษาทางไกลเป็นระบบการศึกษา ซึ่งต้องยึดหลักการในเรื่องต่าง ๆ คือ

1.3.1 การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งเสมือนว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำรงชีวิต จึงควรใช้การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยไม่จำเป็นต้องแยกวิธีการเรียนออกจากชีวิตการทำงาน การศึกษาจึงควรเป็นกระบวนการที่สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตปกติและความสนใจ โดยไม่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นอาชีพการงาน

1.3.2 การให้โอกาสเท่าเทียมกันในทางการศึกษา (Equal Opportunity in Education) เป็นทางเลือกและทางออกไปสู่อุดมคติในการแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา ตลอดจนผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้มีโอกาสศึกษาต่อ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาดำเนินชีวิต

1.3.3 ส่งเสริมการศึกษามวลชน (Mass Education) เป็นการให้การศึกษาแก่มวลชนในระดับต่างๆโดยการใช้สื่อมวลชนหรือสื่ออื่น ๆ ร่วมกันในรูปของสื่อประสม รวมทั้งการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมประเภทต่างๆ ด้วย

การจัดการศึกษาทางไกลเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ไม่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โฮล์มเบอร์ก (Hoimberg 1983 : 19 , อ้างถึงใน พรทิพย์ คมรัตน์ปัญญา 2540 : 9) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกล ดังนี้

1) เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการศึกษาเป็นรายบุคคล แต่อาจจะมี การเรียนเป็นกลุ่มในลักษณะที่เป็น การเผชิญหน้า (Face to Face) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เป็นบางครั้ง

2) มีการวางแผนและการจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างดีโดย มีการสร้างและการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งระบบการสอนไว้ล่วงหน้า

3) การสร้างสื่อการเรียนการสอนโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญการ หรือผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาต่างๆ

4) ใช้สื่อมวลชนต่างๆ เพื่อการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542 : 11) กล่าวว่า หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกลมีหลักการจัดดังนี้คือ

1) เป็นการเรียนโดยใช้สื่อประสม ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้ประสานในการจัดกิจกรรมกลุ่ม วิทยากรสอนเสริมรวมทั้งสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัดและสมุดกิจกรรม เทปคาสเซท วีดิทัศน์ ศูนย์การเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

2) เป็นการเรียนระบบเปิด คือ นักศึกษาสามารถมาลงทะเบียนเรียน ได้อย่างทั่วถึงและส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่และเวลาของการเรียนโดยให้เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง และสภาพแวดล้อมและสถานการณ์

3) เป็นการเรียนที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง คือ ให้นักศึกษาวางแผนการเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อประสม

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาทางไกล เป็นการศึกษาที่ยึดหลักการ ศึกษาตลอดชีวิตซึ่งผู้เรียนสามารถได้เรียนตามความพร้อม ความสามารถ และความสนใจของตนเอง ยึดหลักการบูรณาการหลักสูตรเนื้อหาต่าง ๆ เข้าด้วยกันและการใช้สื่อประสม หลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกันเป็นสื่อการศึกษาที่ทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ที่ต้องการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

ปัจจุบันการศึกษาทางไกลได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุผลที่สำคัญหลายประการ ได้แก่

1) การศึกษาทางไกลให้โอกาสแก่ผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา เพราะ หลักการของการจัดการศึกษาทางไกล ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการเลือกเรียนได้ตามโอกาสที่เหมาะสม ไม่จำเป็นต้องเรียนตามข้อจำกัดในระบบโรงเรียน ฉะนั้นผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม สามารถเข้ารับการศึกษาในระบบทางไกล

2) การศึกษาทางไกลเป็นการให้การศึกษาที่ถึงตัวผู้เรียนได้อย่าง สะดวก เพราะการศึกษาทางไกลใช้สื่อที่อยู่ในสังคมทุกชนิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สื่อที่มี อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันเป็นสื่อสำหรับการเรียนรู้โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ การ เรียนจากการศึกษาทางไกลจึงมีความยืดหยุ่นและคล่องตัว สำหรับผู้เรียนไม่ต้องกังวลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถเรียนไปในขณะที่ทำงานได้ด้วย จึงไม่ ต้องเป็นภาระที่จะต้องเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนนอกเหนือจากไปทำงานปกติแล้ว

3) การศึกษาทางไกลเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะให้การศึกษาที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ในลักษณะของการศึกษาก่อนประจำการ (Pre-service Training) ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วให้แก่กลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก นอกจากนี้การศึกษาทางไกลยังสามารถจัดให้การศึกษาในระหว่างประจำการ (In-service Training) ให้กับกำลังคนในวัยแรงงานในลักษณะของการศึกษาต่อเนื่องได้อีกประการหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ที่จะป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพได้อีกด้วย

นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อทางอ้อมให้แก่ผู้สนใจโดยทั่วไปที่รับชมรายการของการศึกษาทางไกล ก็จะได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย ย่อมเกิดประโยชน์ในการพัฒนาการงานอาชีพ และการดำรงชีวิตอีกทางหนึ่งด้วย

4) การศึกษาทางไกลสามารถตอบสนองความต้องการทางการศึกษา ได้มากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน เพราะการศึกษาทางไกลไม่จำกัดชั้นเรียน ไม่มีสถานศึกษาแน่นอนผู้เรียนรับสื่อได้มากเท่าใดก็สามารถเรียนได้เท่านั้น ในขณะที่การศึกษาในระบบโรงเรียน จำเป็นจะต้องจำกัดจำนวนของผู้เรียนในขณะที่ความต้องการทางการศึกษามีสูงมาก การศึกษาทางไกลสามารถให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่การศึกษาทางไกลจึงสามารถกระจายให้บริการแก่กลุ่มได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง

5) การศึกษาทางไกลสอดคล้องกับหลักการของการศึกษาตลอดชีวิต เพราะหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตถือว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ มนุษย์จึงควรจะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงตนได้อย่างมีความสุข การศึกษาทางไกลสามารถจัดบริการให้การศึกษาในระบบที่ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมชั้นสูงขึ้นไป การศึกษาทางไกลย่อมสามารถให้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาทางไกลมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้นด้วย การศึกษาทางไกลสามารถไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้กว้างขวางด้วยสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุ-โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องช่วยคอมพิวเตอร์ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้สามารถสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนางานอาชีพ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ของครอบครัว ของชุมชนของประเทศชาติ การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย การพัฒนาเศรษฐกิจความอยู่ดีกินดี การเป็นพลเมืองดีการมีคุณธรรม จริยธรรม การมีชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม การศึกษาทางไกลสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของมวลชนได้กว้างขวางกว่าวิธีการศึกษาด้วยระบบปิดหรือระบบชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาทางไกลกว้างขวางกว่าการศึกษาในระบบปกติ การศึกษาทางไกลจึงมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนได้อย่างกว้างขวางและในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล

2.1 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงภารกิจที่จะพัฒนาประชากรของประเทศให้

มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จึงมอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2533 ก : 1)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนมีหน่วยงานที่จัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างไปตามสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหากยึดเนื้อหาเป็นหลักอาจจำแนกประเภทของกิจกรรมเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ
- 2) การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ
- 3) การพัฒนาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมาก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการจะมีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษา เป็น 3 รูปแบบ คือ

- 1) การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ เปิดสอนเป็นชั้นเรียนมีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
- 2) การศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและทางไปรษณีย์ เป็นการเรียนการสอนที่

ให้ผู้เรียนศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุ และมาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีปัญหาอาจซักถามครูประจำกลุ่มหรือเขียนจดหมายสอบถาม ได้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3) การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นการเรียนรู้อันผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าวนั้น หลักสูตรและวิธีดำเนินการเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใดแล้ว ต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับไม่สามารถจะเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกันและวิชาที่สอบได้ไว้แต่ละรูปแบบการเรียนไม่สามารถนำผลการเรียนมาใช้กันได้

เพื่อให้การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ส่วนหลักสูตรระดับประถมศึกษา ประกาศใช้ในปี พุทธศักราช 2531 โดยปรับจากหลักสูตรเดิมดังนี้

1) ปรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 1–2 พ.ศ. 2527 และระดับที่ 3 พ.ศ.2524 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2) ปรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 4 พ.ศ. 2524 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3) ปรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับวิธีการเรียนนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เปลี่ยนให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียนคือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง นักศึกษาสามารถเลือกวิธีเรียนแต่ละวิธีตามความต้องการ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนแต่ละวิธีการเรียนได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535 : 5) ดังนี้คือ

1) วิธีเรียนชั้นเรียน (ชร.) เป็นวิธีการที่นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักศึกษาภาคปกติในระบบโรงเรียน แต่จะเป็นช่วงเวลาเย็น หรือเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์ เมื่อนักศึกษาเรียนและทำกิจกรรมการเรียนการสอนจนครบเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนดไว้ ก็จบการศึกษาในระดับนี้ และได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนได้ประจำ เช่น อยู่ในชนบทห่างไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา เมื่อผู้เรียนไปขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแล้ว จัดหาหนังสือ ตำรา หรือชุดการเรียนต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้โดยทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ฟังรายการวิทยุสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเครือข่าย 2 เพื่อการศึกษา (สวศ.2) ในระบบ เอ.เอ็ม หรือรับชมรายการโทรทัศน์ผ่านสัญญาณดาวเทียมของชุมชน ตามตารางออกอากาศที่จะแจ้งให้ทราบในแต่ละภาคเรียน นอกจากนี้นักศึกษาต้องไปร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรม ตามเงื่อนไขตามที่กำหนดในการพบกลุ่ม เมื่อนักศึกษาเรียนและทำกิจกรรมการเรียนการสอนครบเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ก็จะจบการศึกษาระดับนี้และได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

3) วิธีเรียนแบบตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียนที่นักศึกษาใช้เวลาศึกษาค้นคว้า อ่านตำราหรือชุดการเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน แต่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อนักศึกษาสอบผ่านครบทุกวิชา และผ่านกิจกรรมพบกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จะได้รับประกาศนียบัตร มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญทุกระดับ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งจนจบหลักสูตร หรือเลือกเรียนทั้ง 3 วิธีเรียนคละกัน แล้วนำผล

การเรียนแต่ละวิธีมาประเมินรวมกันได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 ข : 5) นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญ ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้และยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนวิชาอาชีพที่ผู้เรียนเรียนมาจากสถานศึกษา หรือสถานประกอบการที่กระทรวงศึกษารับรอง ตลอดจนอาชีพที่ผู้เรียนประกอบกิจการอยู่มาเทียบโอนผลการเรียนได้อีกด้วย

2.2 การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

คำว่า “การศึกษาทางไกล” หรือ “Distance Education” เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสขยายโอกาสให้ผู้สนใจได้ศึกษาเล่าเรียน โดยที่ไม่ต้องมานั่งเรียนในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามเวลาที่เหมาะสม อาศัยสื่อแบบประสมจัดได้กว้างขวางเป็นธรรมชาติไม่จำกัดเพศ วัย และจำนวนผู้เรียน

แนวคิดและปรัชญาการศึกษาทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดเป็นการที่ผู้ใดจะคิดเป็นหรือไม่นั้นไม่มีผู้ใดทราบได้ นอกจากตัวของบุคคลนั้นเอง เพราะเป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้นการศึกษาผู้ใหญ่จะให้การศึกษาไปสู่ความคิดเป็นนั้น จะทำได้เพียงแต่ให้กระบวนการและทักษะในการคิดอันนำไปสู่การคิดเป็น โดยอาศัยพื้นฐานจากการตัดสินใจด้วยข้อมูล 3 ทาง มาประกอบการคิด คือ

- 1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง จะต้องทราบถึงความถนัด ทักษะ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสนใจ นิสัย ความเข้มแข็ง อุดหนุน ฯลฯ ของตนว่าเป็นอย่างไร
- 2) ความรู้ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม จะต้องทราบถึงประชาชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจของสังคม ฯลฯ นั้นว่าเป็นอย่างไร
- 3) ความรู้ด้านวิชาการ ที่นำเอามาใช้เป็นหลักการกระบวนการ และวิธีดำเนินการอย่างไร จะนำวิธีการอื่นมาผสมผสานอย่างไรจึงจะประสบผลดี

ในการคิดให้นำเอาหลักการทั้งสามมาประมวล ทำการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสีย เอาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่ตนเองพอใจแล้วจึงตัดสินใจ

การจัดการศึกษาเพื่อฝึกให้คิดเป็น อาจทำได้โดยการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ปัญหาของตนในอดีต การนำเอาปัญหาในปัจจุบันที่พบ นำเอามาเรียนและลองแก้ในชั้น การนำปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตมาลองคิดและลองแก้หรือจะนำวิธีการทั้ง 3 มาลองใช้ผสมกัน คือ คิดทั้งในอดีต ในปัจจุบัน และในอนาคต

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาทางไกล

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาทางไกล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน 2533 ข : 5-6)

- 1) เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น
- 2) ใช้รูปแบบการศึกษาทางไกลในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้ เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน
- 3) เสริมสร้างการรู้หนังสือและยกระดับการให้การศึกษาแก่ประชาชนได้อย่าง ทั่วถึง
- 4) ให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่สอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้
- 5) สร้างเสริมให้เกิดกระบวนการพบกลุ่มในการเรียนการสอน และการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนและชุมชน

รูปแบบการเรียนทางไกล

ในการเรียนโดยวิธีทางไกล ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 1) การศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง
- 2) การฟังบทเรียนจากรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์เพื่อเสริมความรู้จาก บทเรียน
- 3) การพบกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนกำหนด ซึ่งกำหนดให้มีกิจกรรมการพบกลุ่มทุกสัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง โดยมีครู ประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมในการพบกลุ่ม เช่น การอภิปรายประเด็นปัญหา ต่าง ๆ การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำกิจกรรมเพื่อฝึกฝนกระบวนการคิดการแก้ ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน กิจกรรมเป็นตัวเร้าให้นักศึกษาได้ใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ด้าน วิชาการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านตัวเอง มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการคิด และการตัดสินใจ
- 4) ทำกิจกรรมและทดสอบย่อยเพื่อเก็บคะแนนสะสมระหว่างภาคเรียน
- 5) เข้าสอบปลายภาค

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมจะพบว่า การจัดการเรียน การสอนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาสามารถ เลือกรูปแบบการเรียนได้ตามความพร้อมของตนเอง และการเรียนแบบทางไกลเป็นวิธีการที่เอื้อ อำนวยประโยชน์ต่อนักศึกษาที่ไม่มีโอกาสในการเข้าชั้นเรียนทุกวัน ซึ่งนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธี

เรียนแบบทางไกล จะต้องศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรจากสื่อต่าง ๆ ในลักษณะสื่อประสม ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่นๆ สื่อประกอบการเรียนนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะให้นักศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

สื่อการเรียนทางไกล

ในการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผู้เรียนจะต้องศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อหลักที่สำคัญ 3 ลักษณะ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535 : 11) คือ

1) สื่อคู่มือการเรียน เป็นสื่อหลักที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่ให้ความรู้ทางวิชาการ ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตลอดเวลาเมื่อต้องการไม่ว่า นักศึกษาจะอยู่ที่ไหนก็สามารถศึกษาได้ เป็นสื่อที่ส่งเสริมการอ่านแล้วทำความเข้าใจได้หลายครั้ง

2) สื่อรายการวิทยุ เป็นสื่อที่ส่งข่าวได้รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่เนื้อหาที่นำมาเสนอเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสอดแทรกความรู้ทางวิชาการ และให้ข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาเป็นประเด็นคำถามได้ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาอยากรู้อยากศึกษาค้นคว้าต่อไป

3) กิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาทางไกลต้องมาร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งศึกษาจากคู่มือการเรียน การฟังรายการวิทยุ และจากสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มาร่วมกันแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มมาแก้ปัญหาตัดสินใจร่วมกัน โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้คอยประสานงาน

ในการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกล ส่วนใหญ่จะมีการพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง ในการพบกลุ่มแต่ละครั้งครูประจำกลุ่มจะใช้เวลาประมาณร้อยละ 30 เพื่อทบทวนวิชา ตอบปัญหาหรือข้อสงสัยของนักศึกษาที่พบจากการศึกษาแบบเรียน ตำรา หรือทำแบบฝึกหัด หรือรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ และประมาณร้อยละ 70 จะใช้สำหรับปฏิบัติกิจกรรมเพื่อฝึกกระบวนการคิด แก้ปัญหา ปลูกฝัง จริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเอง และเพื่อการพัฒนาสังคม

2.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ศึกษา ทักษะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ

หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียน และมีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความต้องการของตนเอง มีหลักการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2532 ข : 24)

1) เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอันเป็นพื้นฐานให้เห็นช่องทางสำหรับประกอบอาชีพตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ตลอดจนรู้จักหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการนี้จะใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกงานอาชีพหรือเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้น

2) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานสำหรับปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ

3) เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ สอดคล้องกับสภาพการแก้ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น

4) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพในด้านจริยธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมไปในแนวทางอันจะเป็นการช่วยพัฒนาประเทศ

5) เป็นการศึกษาที่จัดให้ประสานสัมพันธ์กันทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 มีดังนี้

1) รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการคิดซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และวิชาการ

2) มีความรู้และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ การศึกษาเพิ่มเติม และการดำเนินชีวิต

3) เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4) เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

5) เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมมีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ ฝึกให้ขยัน อดทน และประหยัด ตลอดจนรู้จักสงวนบำรุงรักษา สาธารณสมบัติและทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตสำหรับโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏรายละเอียดดังแสดงไว้ หน้า 25

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

1) การเรียนการสอน

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ควรให้ยืดหยุ่นกับสภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างหมวดวิชา มากที่สุดเท่าที่ทำได้

1.2 ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ฝึกให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็นและรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสทั้งภาควิชาและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่ม และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2) เวลาเรียน ในปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

3) ข้อกำหนดวิชาชีพ ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาอาชีพตามโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

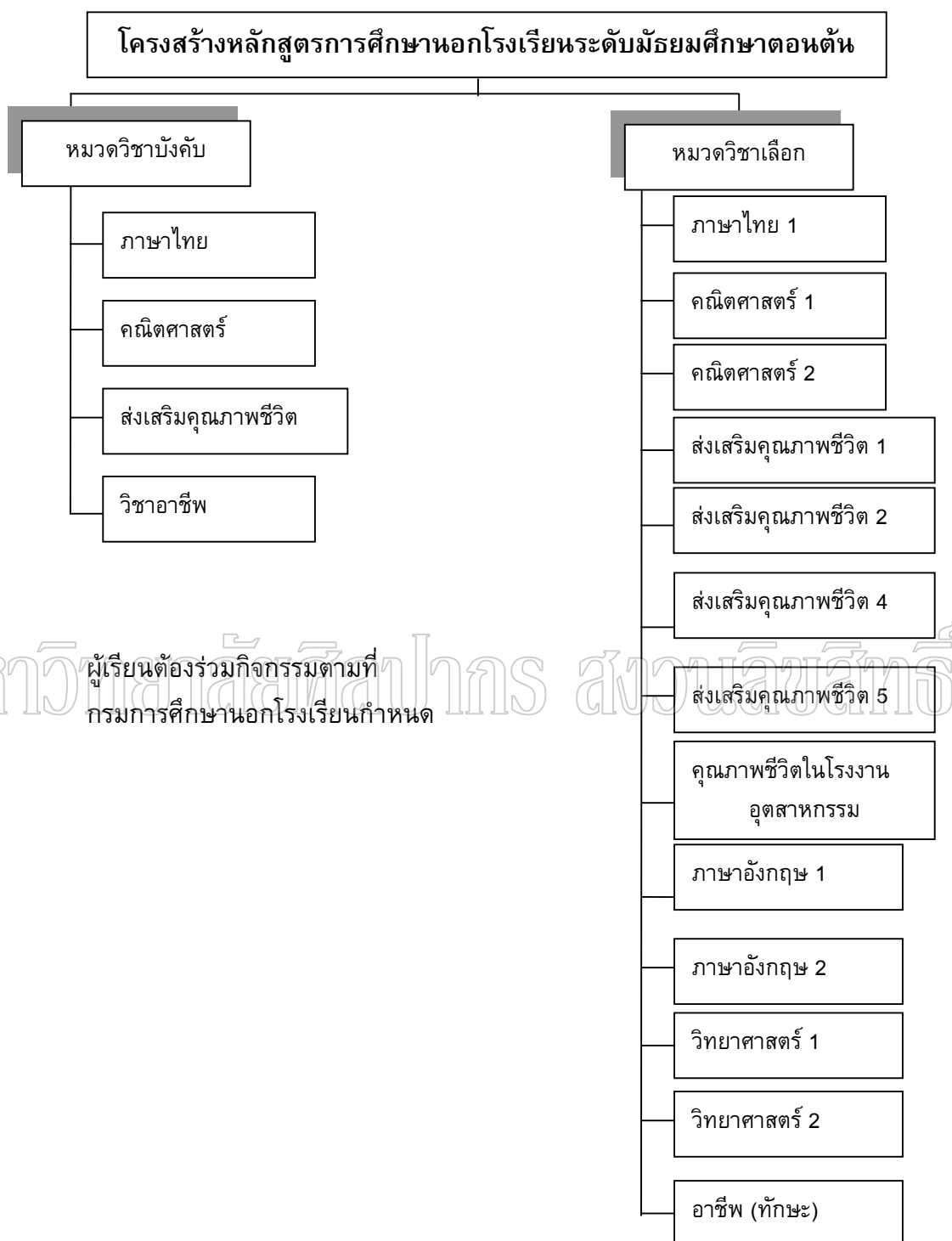
3.1 หมวดวิชาอาชีพบังคับ จะต้องเรียนวิชาอาชีพ โลกของงานอาชีพ 13

หน่วยการเรียนรู้

3.2 หมวดวิชาเลือก ผู้เรียนสามารถเรียนหรือเลือกเทียบโอนผลการเรียนได้

5 วิธีการ ดังนี้

- 1) เทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยาการ
- 2) เทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพ
- 3) เทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่
- 4) เทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ
- 5) เทียบโอนผลการเรียนจากโครงการประกอบอาชีพ

แผนภูมิที่ 1 แสดงโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ที่มา : กรมการศึกษาออกโรงเรียน, การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญตามหลักสูตรการ
ศึกษาออกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา, 2538), 18.

4) การประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

5) เกณฑ์การจบหลักสูตร ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 จะต้องผ่านเกณฑ์ดังนี้

- 1) หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา
- 2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา
- 3) ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มตามเกณฑ์ของแต่ละวิธีเรียนและ

กิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ไม่น้อยกว่า 42 หน่วย

4) ต้องใช้เวลาเรียน ไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) ยกเว้นกรณีมีการเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาสามัญหรือเทียบโอนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณสมบัตินักศึกษาทางไกล

คุณสมบัติของนักศึกษาทางไกล มีดังนี้

1) มีสัญชาติไทย หรือมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปี เกิดในการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535

2) เป็นผู้พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ หรือได้รับการรับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา

3) มีพื้นฐานความรู้ ดังนี้ สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3 เดิม) หรือประถมศึกษาปีที่ 7 (ป.7) หรือประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) หรือการศึกษาศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 3 หรือการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 หรือหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรืออนาฎศิลปชั้นต้นปีที่ 3 หรือวุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 หรือนักธรรมชั้นเอก หรือใบรับรองวุฒิการสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสิทธิบางอย่าง

สำหรับพระภิกษุสามเณรจะต้องมีคุณวุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น และต้องสอบไล่ได้นักธรรมชั้นโทมาก่อน

ผู้เรียนในสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบดังนี้

- 1) ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
- 2) ต้องแต่งกายตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
- 3) ต้องประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
- 4) ต้องรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ

- 5) ต้องไม่ทำให้ทรัพย์สินของสถานศึกษาเสียหาย
- 6) ต้องไม่เสพสุราเมื่อมาสถานศึกษา ไม่สูบบุหรี่ในห้องเรียนหรือในสถานที่พบกลุ่ม
- 7) ต้องไม่ประพฤติตนขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศ

2.4 การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดนครปฐม

การจัดการศึกษาออกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดนครปฐม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สรุปได้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2532 ข : 11)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลในจังหวัด ดังนี้

- 1) สำรวจกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการประชาสัมพันธ์
- 2) ดำเนินการอบรมครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา เพื่อให้เข้าใจหลักการระเบียบ วิธีการ และบทบาทหน้าที่
- 3) จัดเตรียมสื่อต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ
- 4) ตรวจสอบควบคุมการดำเนินงานในเรื่องการพบกลุ่ม กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต การเทียบโอน ฯลฯ ให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด
- 5) นิเทศ ติดตาม และสรุปผลการดำเนินงานโดยร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในการกำกับดูแลด้านคุณภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกลให้บรรลุวัตถุประสงค์

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดนครปฐม

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดนครปฐม มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ดังนี้

- 1) วางแผนในการประชาสัมพันธ์
- 2) ประกาศรับสมัครนักศึกษา
- 3) รับสมัครนักศึกษา
- 4) รับสมัคร/คัดเลือกครูผู้สอน
- 5) ปฐมนิเทศนักศึกษา
- 6) วางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
- 7) สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียน
- 8) นิเทศติดตามผลการพบกลุ่มและรายงาน

- 9) ประเมินผลการเรียนระหว่างภาคเรียน
- 10) ดำเนินการสอบปลายภาคเรียน
- 11) ปัจฉิมนิเทศ
- 12) ขออนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน
- 13) ขออนุมัติการจบหลักสูตร
- 14) ออกหลักฐานการจบหลักสูตร
- 15) จัดทำแบบรายงานผู้จบหลักสูตร

ในปีการศึกษา 2546 จังหวัดนครปฐม ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่อำเภอต่าง ๆ โดยมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบตามหน้าที่ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด เพื่อยกระดับความรู้แก่ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ศึกษาต่อ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

3.1 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้ใหญ่ เพื่อเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

โรเจอร์ (Rogers 1951 : 338-391, อ้างถึงใน สุนันทา บุญสิทธิ์ 2532 : 25)

กล่าวว่า การสอนผู้ใหญ่ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student - centered teaching) ควรคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 6 ประการ คือ

- 1) เราไม่สามารถจะสอนผู้อื่นได้โดยตรง เราสามารถเพียงแต่ช่วยให้เขาเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลจะอยู่ในโลกแห่งประสบการณ์ของตน สิ่งมีชีวิตนั้นจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อสนาม (Field) แห่งปรากฏการณ์ต่างๆ ตามที่เขาแต่ละคนประสงค์และรับรู้อยู่ และบุคคลจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่เขารับรู้ และคิดว่าสิ่งนั้นมีส่วนช่วยส่งเสริมหรือช่วยให้เขาสามารถรักษาโครงสร้างภายในตนเอง (Organization of Self) ได้
- 2) บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่เขารับรู้และคิดว่าสิ่งนั้น ๆ จะมีส่วนน้อยส่งเสริมหรือช่วยให้เขาสามารถรักษาโครงสร้างภายในตนเองได้ (Organization of Self)
- 3) บุคคลจะต่อต้านและปฏิเสธประสบการณ์ที่เขาคิดว่าเป็นประสบการณ์ที่จะต้องให้เขาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในตนเอง
- 4) ถ้าหากบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เขาคิดว่าข่มขู่โครงสร้างภายในตัวของเขาเอง บุคคลนั้นจะยืนหยัดไม่ยอมยืดหยุ่นปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม แต่ถ้าหากเขารู้สึกว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยไม่มีสิ่งใดมาทำให้เขาเครียด เขาจะปรับตัวเองให้เข้ากับประสบการณ์ได้

5) ประสบการณ์ทางการศึกษาที่จะมีประสิทธิภาพที่สุดในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จะต้องเป็นประสบการณ์ที่ไม่ข่มขู่ผู้เรียน และเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถจำแนกวิเคราะห์องค์ประกอบของสถานการณ์ที่เขากำลังประสบและรับรู้ การเลือกรูปแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษา

6) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดผลดี จะต้องใช้วิธีการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ได้หลายวิธี ดังที่เวอร์เนอร์ (Verner 1964 : 59 ,อ้างถึงใน คมกฤษ จันทร์ขจร 2537 : 30-34) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 2 ลักษณะ คือ วิธีการเรียนรู้สำหรับกลุ่ม ได้แก่ การเรียนรู้เป็นชั้น การประชุมปฏิบัติการ และวิธีการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน คือ การศึกษาที่นำไปสู่การปฏิบัติของ ชุมชน

รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่

โนลส์ (Knowles 1972 : 90-91) จำแนกรูปแบบการเรียนรู้เป็น 3 ลักษณะ คือ รูปแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคล รูปแบบการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และรูปแบบการเรียนรู้แบบพัฒนาชุมชน ในที่นี้จะขอกกล่าวถึง รูปแบบในการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และรูปแบบการเรียนรู้แบบพัฒนาชุมชน

รูปแบบการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

ส่วนมากการเรียนรู้ในองค์กรต่างๆ เกิดขึ้นในกลุ่ม รูปแบบสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ได้แก่

รูปแบบที่ 1 กลุ่มปฏิบัติการ (Workshop) หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ในระยะสั้นและมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน ได้แก่ กิจกรรมการพบกันในกลุ่มใหญ่ เช่น วิธีการที่ใช้ในการอภิปรายและรวมทั้งกิจกรรมสนทนาการด้วย ช่วงเวลาของการปฏิบัติอาจจะใช้เวลาตั้งแต่ 1-7 วัน และส่วนมากผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องพักในที่ที่จัดการประชุมปฏิบัติการนั้น ซึ่งอาจจะจัดในโรงแรมหรือศูนย์สัมมนา เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 การประชุมสัมมนา (Seminar) เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมกันแก้ปัญหา

รูปแบบที่ 3 การอภิปรายกลุ่ม (Discussion Group) คือการจัดการให้กลุ่มบุคคลได้มีโอกาสพบปะและอภิปรายแบบไม่เป็นทางการในหัวข้อที่สมาชิกทุกคนได้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาชุมชนหรือการศึกษาระบบ เพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ พร้อมกับการวางแผนปฏิบัติการ เพื่อเปลี่ยน

ทัศนคติด้วยการอภิปรายด้วยมติของคนส่วนใหญ่ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการรวมพลังความสามารถ พลังความรู้ และประสบการณ์ของทุกคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

รูปแบบที่ 4 การระดมสมอง (Brain Storming) เป็นเทคนิคการสร้างความคิดริเริ่มก่อนลงมือปฏิบัติงาน การจัดระดมพลังสมองเพื่อให้สมาชิกทุกคนได้ออกความเห็นโดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นนั้น ๆ ว่าจะใช้ได้หรือไม่ ควรกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนรู้สึกเป็นอิสระที่จะพูดและแสดงความคิดเห็นโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ เพื่อจะให้ได้แสดงความคิดเห็น ๆ ออกมาให้มากที่สุดก่อนที่จะมีการอภิปรายและประเมินข้อเสนอต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม เป็นวิธีการที่สามารถช่วยแก้ปัญหาซึ่งแก้ไม่ได้มาก่อน ผู้มีส่วนร่วมจะรู้สึกตื่นเต้นต่อการแสดงออกอย่างเสรี สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

รูปแบบที่ 5 การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) คือ การจัดกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 4-8 คนมีความรู้พิเศษในเรื่องที่บรรยาย โดยมีการพูดๆอย่างมีระเบียบวินัยในหัวข้อที่มอบหมายให้เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของเรื่องที่จะนำมาอภิปราย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในแง่ต่าง ๆ ของเรื่องนั้นๆ เพื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียในการดำเนินการใดๆ การจัดอภิปรายคณะ เป็นการสร้างความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้อภิปรายกับผู้ฟัง การเปลี่ยนหน้าที่ผู้พูด และความคิดเห็นที่แตกต่างกันช่วยให้ผู้ฟังตื่นตัวเสมอ

รูปแบบที่ 6 การบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium) คือ การเตรียมปาฐกถาเป็นช่วง ๆ โดยบุคคลตั้งแต่ 2-5 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของเรื่องเดียวกัน การบรรยายนั้นควรจะใช้เวลาประมาณ 10-15 นาทีต่อคน ความมุ่งหมายเพื่อเสนอความรู้ใหม่โดยวิธีย่อและต่อเนื่องอย่างมีเหตุผล เป็นการเสนอข้อคิดเห็นในหลายๆแง่ ต่อปัญหาที่กำลังศึกษาเพื่อแยกแยะความคิดเห็นในแต่ละแง่และขั้นตอนอย่างชัดเจนต่อปัญหาที่สับสน เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนกับปัญหาทั้งหมด เป็นการพูดอย่างสั้น ๆ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ฟังคล้อยตามความคิดเห็นของผู้พูดเพียงคนเดียว

รูปแบบที่ 7 การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play) ผู้เข้าร่วมแสดงบทบาทหรือชีวิตจริงต่อหน้ากลุ่มจะต้องไม่มีบทเรียน และไม่เตรียมคำถามคำตอบไว้ล่วงหน้า และให้สร้างเรื่องขึ้นในขณะที่กำลังแสดงอยู่ เสร็จแล้วให้กลุ่มได้อภิปรายข้อคิดเห็นจากการแสดงต่อสภาพปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ เพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับอารมณ์ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งต่อทัศนคติที่แตกต่างจากผู้เข้าร่วมแสดงทั้งหลายเป็นวิธีช่วยให้เกิดการอภิปรายจากบทบาทที่แสดงไปแล้วนั้น และเป็น การเสนอแนะทางที่แก้ปัญหาหนึ่ง ๆ ด้วยวิธีการเสี่ยงแบบลองผิดลองถูก โดยการให้โอกาสแก่บุคคลที่สมมุติตัวเองในบทบาทของผู้อื่นตามที่คิด และกระทำเหมือนคนอื่นที่เขาสวมบทบาทที่สมมุติขึ้นนั้น

รูปแบบที่ 8 การใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) คือรายละเอียดของเหตุการณ์ใดที่นำมาเสนอต่อผู้ฟังโดยปากเปล่า ข้อเขียน หรือฟิล์มภาพยนตร์ หรือทั้งสามวิธี ความ

มุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหา เป็นการให้รายละเอียดของสิ่งที่เรากำลังศึกษาอยู่ ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นหนทางแก้ปัญหาหลาย ๆ ปัญหาตรงต่อปัญหานั้น ๆ และทำให้ผู้เข้าร่วมมีความคิดที่จะวิเคราะห์เหตุการณ์และทักษะในการแก้ปัญหา

รูปแบบที่ 9 การทำงานในรูปคณะกรรมการ (Committee) ประกอบด้วยกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อทำหน้าที่บางประการซึ่งไม่สามารถจะจัดให้ทุกคนในกลุ่มใหญ่ทำได้ การจัดแบ่งงานให้ทำในรูปแบบกรรมการนี้ทำได้หลายลักษณะ เช่น จัดเป็นรูปกรรมการบริหาร กรรมการเฉพาะกิจ ฯลฯ และความมุ่งหมายเพื่อวางแผนกิจกรรมเฉพาะตอนหรือวางแผนระยะยาว เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาเพื่อศึกษาปัญหาเฉพาะ เพื่อเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์กิจการ หรือประเมินผลงานที่ทำไปแล้ว การทำงานในระบบกรรมการนั้นเป็นการฝึกผู้นำในอนาคตได้เป็นอย่างดี

รูปแบบที่ 10 การสาธิต (Demonstration) คือ การเสนอวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยปกติเมื่อสาธิตแล้วก็จะทำให้ผู้ชมหรือผู้เรียนทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนที่สาธิตให้ชมแล้วนั้นต่อไป โดยมีผู้ควบคุมและแนะนำอย่างใกล้ชิด แล้วก็ติดตามด้วยการอธิบายความมุ่งหมายเพื่อสอบวิธีทำหรือปฏิบัติหรือแสดงเทคนิคใหม่ ๆ เป็นการจูงใจให้เชื่อหรือศรัทธาต่อผลผลิตใหม่ ๆ หรือความคิดใหม่ ๆ

รูปแบบที่ 11 การจัดทัศนศึกษา (Field trip or Field Study) การจัดทัศนศึกษาควรเตรียมการอย่างระมัดระวังเพื่อให้กลุ่มผู้เข้าร่วมได้ชมสิ่งของหรือสถานที่ที่น่าสนใจ อันเป็นประสบการณ์ในสิ่งซึ่งอาจนำมาแสดงหรือมาสอนในสถานที่เรียนตามปกติไม่ได้ เป็นการช่วยให้เกิดความสนใจอย่างแท้จริงต่อสภาพหรือปัญหาที่จะต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เห็นผลของการปฏิบัติที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติต่อปัญหาหนึ่ง ๆ

รูปแบบการเรียนรู้แบบพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนเป็นโครงการที่ปฏิบัติในสนามลงมือจริงเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่กว้างขวางและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง กล่าวคือชุมชนนั้นเปรียบเสมือนชั้นเรียน เป็นห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนรู้ปัจเจกชนมีโอกาสเรียนรู้แก้ปัญหาในชีวิตจริงและชุมชนก็จะเป็นวิถีทางการเรียนรู้ที่ดี

ในการพัฒนาชุมชนนั้น นักการศึกษาผู้ใหญ่โดยอาชีพทำหน้าที่ปรึกษาและวิทยากรแก่สมาชิกของชุมชนที่อาจรวมกันเป็นกลุ่มหรือช่วยกันหลายกลุ่ม ภายใต้การอุปถัมภ์ขององค์กร เช่น สมาคมตำบล โครงการที่ประชาชนริเริ่มทำอาจเป็นโครงการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การพัฒนาอาชีพ การปรับปรุงที่อยู่อาศัย การทำถนน การพัฒนาแหล่งน้ำ ฯลฯ บทบาทของนักการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การช่วยเหลือชุมชนในการวินิจฉัยทักษะและความรู้ที่

จำเป็น เพื่อจะดำเนินการตามโครงการพัฒนาชุมชน หลักการที่สำคัญคือ พยายามช่วยเหลือให้เขารู้จักตนเองให้มากที่สุดซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมช่วยตนเองในเรื่องเหล่านี้ คือ

- 1) การวิเคราะห์ปัญหาโดยประชาชนหรือผู้นำชุมชน
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการจัดลำดับก่อนหลังของกิจกรรมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา

- 3) การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการ
- 4) การวางแผนและการจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 5) การดำเนินกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้
- 6) การติดตามประเมินผลกิจกรรม

สรุป รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้ใหญ่และความแตกต่างของบุคคล และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จึงต้องมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

ตอนที่ 4 กระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน

4.1 ความหมายกระบวนการกลุ่ม

กลุ่ม หมายถึง การรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีจุดประสงค์ที่แน่นอนร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ต่อกันในระดับหนึ่ง คือ สามารถพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือกันและกันได้ และสมาชิกนั้นพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 ข : 3) นักศึกษาระดับมัธยมตอนต้นในกลุ่มหนึ่ง ๆ กำหนดไว้ไม่เกินกลุ่มละ 45 คน

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มผู้เรียนผู้สอนเคลื่อนไหว และประสานกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดความเข้าใจสมาชิกในกลุ่มมากขึ้น เป็นการฝึกการเรียนรู้อย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รู้จักคิด ตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล สามารถพึ่งตนเองได้ (บัญญัติ ครุฑพุ่ม 2539 : 12) กระบวนการพบกลุ่มเป็นวิธีเรียน วิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดี และยังมีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียน รู้จักการนำ “กระบวนการคิดเป็น” มาใช้ในการตัดสินใจปัญหาได้

4.2 ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน หมายถึง หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การเรียนการสอนแบบกลุ่ม ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ โดยการแสดงความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้

และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างถ่องแท้เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการวิเคราะห์พฤติกรรมกรเรียนรู้ร่วมกันจะเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง (นิยม ฉิมตระกูล และคณะ 2522 : 115-116) ได้แบ่งการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มออกเป็น 4 ระยะดังนี้

4.2.1 ระยะการมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพราะว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ หรือคิดค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในการทำกิจกรรมจะเน้นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา หรือสมองรวมทั้งด้านสังคม

4.2.2 ระยะวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตนเองได้ทำ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมากขึ้น

4.2.3 ระยะสรุปและประยุกต์หลักการ ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นพบ และแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้อื่น แล้วสรุปหลักการของตนเอง จึงนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคตหรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเอง

4.2.4 ระยะการประเมิน ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม จากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและการติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น

4.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม (นิยม ฉิมตระกูล และคณะ 2522 : 132) ได้กล่าวไว้ดังนี้

4.3.1 มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เมื่อทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่มทุกครั้ง

4.3.2 ความแตกต่างระหว่างบุคคล มนุษย์เราย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น ความสามารถ ความถนัด สติปัญญา อารมณ์ สังคม ประสบการณ์ ฯลฯ ดังนั้น เมื่อต้องการให้มนุษย์ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ต้องให้ทำงานตรงกับความสามารถและความถนัดของเขา

4.3.3 การทำงานร่วมกัน เป็นการพัฒนาความสามารถของสมาชิก

4.4 ลักษณะการพบกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ประการ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละลักษณะมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่จะต้องปฏิบัติในการจัดการศึกษาสายสามัญ เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนแล้ว ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นผู้จัดการประสานงานให้เกิดการพบกลุ่มระหว่างนักศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเนื้อหาวิชาต่าง ๆ การสอนเสริม โดยครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีหน้าที่หลัก ดังนี้

- 1) ปฐมนิเทศการเรียนการสอนชั่วโมงแรกและปัจฉิมนิเทศ

- 2) จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
- 3) จัดบริการสื่อการเรียน
- 4) การวัดผลประเมินผล

4.4.2 กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่กำหนดไว้เป็นเงื่อนไขให้ผู้เรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ จะต้องทำก่อนการขอจบหลักสูตรในแต่ละระดับกิจกรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต นี้กำหนดไว้เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาแนวคิดของกรมการศึกษานอก โรงเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาได้ และต้องประยุกต์ใช้ด้วยการลงมือปฏิบัติ จริงด้วยตนเอง ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชนที่ ตนเองอยู่อาศัยให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้ดียิ่งขึ้นด้วย

แม้ผู้เรียนจะเรียนจบไปแล้ว ก็สามารถนำหลักการ แนวคิด ความรู้ ทักษะ เจตคติที่ได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตทั้งใน ปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเหมาะสมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปด้วย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2541 : 48-51)

4.5 กระบวนการเรียนรู้และทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาและนักศึกษาทางไกล จะต้องรับผิดชอบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ กระบวนการ จะมีไม่น้อยกว่า 4 ประการ คือ

- 4.5.1 แนะนำแนะนำวิธีเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อทุกชนิดที่เรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4.5.2 จัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักการ และขั้นตอน
- 4.5.3 จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้แก่กลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาการเรียนจากชุด วิชาที่ยากๆร่วมกัน
- 4.5.4 จัดกิจกรรมโครงการและค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามหลักสูตร และขั้นตอน
- 4.5.5 ติดตามควบคุมดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมกลุ่ม ฯลฯ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ทั้งนี้โดยเน้นให้นักศึกษาทางไกลเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

ในการเรียนรู้และทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของนักศึกษาทางไกลนั้น ครูผู้รับ- รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาจะต้องเน้นย้ำให้นักศึกษาเข้าใจการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มว่าจะต้อง ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 6 ขั้นตอน คือ

- 1) การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่
- 2) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้หรือในการทำกิจกรรม แต่ละครั้งให้ชัดเจน
- 3) จะต้องมีการอภิปรายพูดคุยแสดงความคิดเห็นในกลุ่มด้วยเหตุและผลให้กว้างขวางทั่วถึงก่อนการตัดสินใจ
- 4) จะต้องมีการตัดสินใจร่วมกันโดยกลุ่มว่ากลุ่มและสมาชิกใครทำอะไรอย่างไรให้ชัดเจน
- 5) จากนั้นจึงต่างคนต่างแยกไปดำเนินการหรือร่วมกันทำในส่วนที่ตนและกลุ่มรับผิดชอบให้ดีที่สุด เมื่อนำผลงานที่ได้ของทุกคนร่วมกันแล้วก็จะเป็นผลงานโดยรวมของทั้งกลุ่มต่อไป
- 6) จะต้องมีการติดตามประเมินผลระหว่างเรียนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน และหลังจากทำกิจกรรมร่วมกันแล้ว จะต้องมีการประเมินผลโดยกลุ่มว่าการดำเนินงานของกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และจะแก้ไขปรับปรุงอะไรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 5 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยา

5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ความหมายของการเรียนรู้ (Learning)

สัทธมน วัฒนวงศ์ (2538 : 39) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับสิ่งเร้าและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวควรมีลักษณะที่ถาวรพอสมควรซึ่งก็คือการได้รับประสบการณ์นั่นเอง

ฮิลการ์ด และบลูเวอร์ (Hillgard and Bower 1978 : 142, อ้างถึงใน พรประไพ อุทะนุก 2543 : 19) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้กิจกรรม หรือเป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเป็นผลของการตอบสนองต่อสภาพการฝึกฝน เช่น จากการศึกษา และการประสบการณ์การเรียนรู้ทำให้บุคคลมีการปรับตัวทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใดๆ จึงนับได้ว่าย่อมมีการเรียนรู้เกิดขึ้นเสมอ ซึ่งถือว่าอยู่ในกระบวนการเรียนเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึกฝนมิใช่เป็นผลมาจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรืออุบัติเหตุความบังเอิญต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวมนุษย์จากพฤติกรรมใหม่ อันเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือสิ่งเร้าได้ประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น โนล์ (Knowles 1978, อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2538 : 138-139) ได้สรุปการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Modern Adult Learning Theory) มีสาระสำคัญดังนี้

1) ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดี หากตรงกับความต้องการและความสนใจของเขา

2) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life Centered) ดังนั้น ในการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงควรยึดถือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่เป็นสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหมด

3) การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) คือ การที่ผู้สอน พยายามวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด มีส่วนใดพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้างและหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วน ลึกของผู้ใหญ่ก็คือการมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครู ควรอยู่ในกระบวนการสืบค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ ส่งผ่านหรือเป็นสื่อ สำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่าง บุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้น ในการสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึง รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เช่น เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการ สำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถ ของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เป็นทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทางด้านจิตวิทยาที่ศึกษา พัฒนาการเรียนรู้ของคน จะอธิบายหรือให้เหตุผลถึงสภาพการณ์ต่างๆ ของกระบวนการเรียนรู้ เป็นหลักการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การเรียนการสอนผู้ใหญ่ได้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2536 : 43-45) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็น 3 กลุ่ม คือ

1) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) หลักการสำคัญที่ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อถือ คือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวโยงกันระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนอง สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้โดยการนำเสนอให้เห็น ความสำคัญขององค์ประกอบการเรียนรู้ 2 ประการ คือ

1.1 วิธีการควบคุมพฤติกรรม (Control) ทั้งนี้เพราะว่าพฤติกรรมต่างๆ ใน การเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์และเงื่อนไข (Condition) ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การ

ควบคุมพฤติกรรมได้ผลดี การใช้กฎในการรู้ผลลัพท์ (Law of Effect) เป็นเงื่อนไขในการเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการเรียนรู้

1.2 วิธีการตกแต่งพฤติกรรม (Shaping) เป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยการใช้แรงเสริม (Reinforcement) ควบคู่ไปด้วยการตกแต่งพฤติกรรมที่เหมาะสม อันทำให้ผลของการเรียนรู้ตามที่เรามีความต้องการ

2) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อถือคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องอาศัยทั้งสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนประสานสัมพันธ์กัน คือ ส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ และเป้าหมายของผู้เรียนมิใช่ความสำคัญ ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอกเพียงอย่างเดียว นักจิตวิทยากลุ่มนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของตนเองได้

3) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อถือคือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเน้นถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเรียนรู้มีความสำคัญเกี่ยวพันกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก ถึงแม้บรรดาสิ่งเร้าทั้งหลายจะมาจากภายนอกก็ตาม แต่ว่าการคิดค้นเพื่อความเข้าใจจะต้องเกิดจากตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการที่สำคัญของมนุษยนิยมก็คือ ในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนย่อมจะได้รับประสบการณ์ต่างๆ ที่ต้องการด้วยตนเอง

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ สามารถสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มที่ และรับแรงจูงใจให้อยากเรียนมองเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน เรื่องที่จะเรียนนั้นสนองความต้องการของผู้เรียนและสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์ที่เขามี ผู้เรียนกับผู้สอนมีความเข้าใจกันและกัน การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับปัญหาที่ผู้เรียนพบจริงในชีวิตประจำวัน และผู้เรียนจะรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วย วิธีการต่างๆ ได้ดี

การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้ใหญ่ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบหลายๆ ด้านด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอน หรือการถ่ายทอดความรู้นั้นจะเน้น “ครู” ในฐานะเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้” (Facilitator of Learning) มีนักการศึกษาผู้ใหญ่ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่ว่า เป็นการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ (สวัณณ์ วัฒนวงศ์ 2538 : 130) คือ

- 1) ให้ความไว้วางใจ และการยอมรับในตัวผู้เรียน
- 2) การมีความจริงใจต่อผู้เรียน
- 3) มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งมีการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 140) ได้กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเอง
- 2) ผู้สอนควรทำเป็นสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่ง แต่คอยจะช่วยให้สมาชิกของกลุ่มกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น
- 3) คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เช่น จัดสื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ
- 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) สนับสนุนให้ผู้เรียนมีกำลังใจ มีความพยายามในการเรียน และให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 6) ให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 7) ใจกว้าง อารมณ์ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- 8) เขาควรจะได้เริ่มต้นแสดงความรู้สึกรู้สึกให้เกิดขึ้นในกลุ่มเมื่อมีความคิดเห็น แต่ไม่ใช่การบังคับหรือวิธีการข่มขู่ ซึ่งความคิดที่แสดงออกมานั้น สมาชิกอื่นอาจจะยอมรับฟังหรือไม่รับฟังก็ได้
- 9) ตลอดเวลาของการมีประสบการณ์ร่วมกันในห้องเรียน ผู้อำนวยความสะดวกจะต้องมีความว่องไว (Alert) อยู่ตลอดเวลา ต้องการแสดงออกในการรับรู้อารมณ์อย่างลึกซึ้ง
- 10) ในขณะที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการรับรู้ จะต้องพยายามรับรู้และยอมรับว่า ตัวเองก็ย่อมจะมีข้อจำกัดอยู่หลายประการด้วยเช่นกัน

5.2 หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่

ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จะมีลักษณะการแสดงออก การเรียนรู้และประสบการณ์ต่างไปจากผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็ก หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่จะช่วยทำให้ผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนการสอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ได้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้น (อรุณรักษ์ พวงผล และคณะ 2538 : 14 – 15)

1) ลักษณะของผู้ใหญ่

- มีประสบการณ์เดิมที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน
- มักมองตนเองว่าไม่สามารถกำหนดชีวิตของตนได้เนื่องจากยากจน
- ชอบการแนะนำมากกว่าการสอน
- มักคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถทางการเรียน ถ้าเคยออกกลางคัน
- ชอบทำตามความเคยชิน

- ชอบปฏิบัติที่มีความจริงใจ ความปรารถนาดี ความยุติธรรม และมีเหตุผล
- มีภารกิจความรับผิดชอบในชีวิตมาก
- ชอบสิ่งที่ปฏิบัติได้ง่ายๆ และคล่องตัว
- ต้องใช้เวลามากในการสร้างความคุ้นเคยและสนิทสนม
- มีจุดมุ่งหมายในการเรียนแตกต่างกัน
- จะมีความสนใจมากในสิ่งที่ตรงกับความชอบและความต้องการ

2) การแสดงออกของผู้ใหญ่

- ไม่ชอบการตำหนิ การดูหมิ่น และการแสดงตัวในที่ประชุม
- ไม่ชอบถูกบังคับหรือต้องตอบคำถามทันทีโดยมิได้เตรียมตัวล่วงหน้า
- ไม่ชอบพูดถึงปมด้อยและความผิดพลาดของตน
- ไม่ชอบการเข้มงวดกวดขัน
- ไม่ชอบให้ช่วยเหลือและเอาใจใส่จนเกินไป
- ไม่ชอบจู้จี้จุกจิกนินทา
- มีความประหม่า และกลัวผิดมากกว่าเด็ก
- มีประสบการณ์สามารถตัดสินใจได้ดีกว่าเด็ก
- รู้จักตนเองว่ามีความรู้ความสามารถ
- มีความพร้อมในด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสูงกว่าเด็ก
- ชอบการยกย่อง ชมเชย และสนับสนุนให้กำลังใจ

3) หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อ

- ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มที่
- ได้รับการจูงใจ และมองเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน
- สิ่งที่เรียนนั้นสนองความต้องการของตน
- สิ่งที่เรียนสนองความรู้และประสบการณ์ที่มี
- สิ่งที่เรียนนั้นสนองความต้องการของตน
- สิ่งที่เรียนสนองความรู้และประสบการณ์ที่มี
- สิ่งที่เรียนนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนนำไปใช้ทันที
- ผู้เรียนกับผู้สอนมีความเข้าใจกัน ให้กำลังใจผู้เรียนอยู่เสมอ
- ผู้เรียนใช้ปัญหาที่พบจริงในชีวิต เรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองให้มากที่สุด
- มีวิธีเรียนแตกต่างกัน ผู้สอนควรใช้วิธีสอนหลายๆ อย่างให้เหมาะสมกับ

ผู้เรียน

นอกจากนั้นผู้เรียนผู้ใหญ่ มีความแตกต่างจากเด็กดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2541 : 2-3)

1) การเข้าใจตนเอง

ผู้ใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้ตนเองว่าอยู่ในสถานภาพใดในสังคมเมื่อมาเรียน จึงไม่ต้องการให้ผู้สอนตักเตือนว่ากล่าว ตำหนิ แต่หากต้องการ การยอมรับจากกลุ่มผู้เรียนด้วยกันและให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

2) ประสบการณ์

ผู้ใหญ่มีอาชีพ มีความรู้เรื่องชีวิตมากกว่าเด็ก ๆ เข้าใจปัญหาต่างๆ ได้เร็ว จัดเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และสามารถนำประสบการณ์ เดิมสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

3) ความพร้อมที่จะเรียน

ผู้ใหญ่ต้องการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของตน

4) เป้าหมายของการเรียนรู้

ผู้ใหญ่มาเรียนเพื่อสนองความต้องการแก้ปัญหาในปัจจุบัน ดังนั้นการจัดการศึกษา ควรมุ่งจัดหลักสูตรที่เน้นปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ลักษณะการสอนผู้ใหญ่และเด็กแตกต่างกัน การเรียนรู้ของเด็กจะเน้นเนื้อหา เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ประสบการณ์เรียนรู้มากๆ เพื่อเตรียมไว้ใช้ในอนาคต แต่การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเรียน เพื่อสามารถได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความคิดเป็นของตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความพร้อมที่จะรับความรู้เพียงแต่ครูผู้สอนช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เท่านั้น ครูควรศึกษาหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไว้ดังนี้ คือ

1) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากเขาได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การจัดให้มีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบ จะช่วยให้ก้าวหน้าในการเรียนมากยิ่งขึ้น

2) จัดอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ ทำให้เรียนได้ดีกว่าใช้อุปกรณ์การสอนที่ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

3) จะรับความคิดใหม่ ๆ ได้เร็วกว่า ถ้าความคิดนั้นสอดคล้องกับความเชื่อเก่าๆ ของเขาที่มีอยู่

4) จะต้องศึกษาพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ เพราะจะช่วยสร้างความอบอุ่นและความมั่นใจให้ก่อนที่จะเริ่มต้นเรียน

5) จะต้องช่วยสร้างความสำเร็จในบทเรียนขั้นต้น ให้แก่ผู้เรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย ก่อนที่จะเริ่มเรียนใหม่ต่อไป

6) ช่วยผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจมาก และช่วยเขาได้ก้าวหน้าไปตามความสามารถของเขาเอง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ข้างต้น เป็นแนวทางให้ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการให้ความรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ การสอนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ย่อมมีความแตกต่างจากการสอนเด็ก ผู้สอนจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยศึกษาประสบการณ์และความสามารถของผู้เรียน แล้วส่งเสริมให้หาความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 6 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นกิจกรรมที่เป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรในแต่ละระดับ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดการศึกษาตลอดชีวิต แม้ว่านักศึกษาจะเรียนจบไปแล้วก็สามารถนำแนวคิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีในการทำงานที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเหมาะสม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดกิจกรรมทุกวิธีเรียนให้เป็นตามหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยแบ่งเนื้อหากิจกรรมเป็น 2 ตอน คือ ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งมีความเข้มของกิจกรรมจากน้อยไปหามากตามระดับการศึกษา การจัดกิจกรรมนี้นับว่าเป็นเอกลักษณ์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่จะส่งผลให้นักศึกษา ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครวั และสังคมให้ดียิ่งขึ้น โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 ก : 15)

6.1 ปรัชญาความเชื่อพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิต

ปรัชญาความเชื่อพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2543 ข : 1) การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และสังคมให้ดียิ่งขึ้น โดยยึด

ปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐานของกระบวนการแก้ปัญหา “คิดเป็น” ซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมและวิชาการ ประกอบกับการตัดสินใจ ภายในกรอบแห่งคุณธรรมเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หนึ่ง เหตุผลความจำเป็นที่การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ จะต้องจัดให้ผู้เรียนมีการพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นมีหลักการและเหตุผลสำคัญ 3 ประการคือ

- 1) เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา หรือความเชื่อพื้นฐานของกระบวนการแก้ปัญหา “คิดเป็น” ซึ่งต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลให้รอบคอบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวแล้วและนำ ข้อมูลนั้นมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มให้ชัดเจนก็จะทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

6.2 วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวัตถุประสงค์

- ดังนี้
- 1) เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสใช้กระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์โดยฝึกทักษะความมีเหตุผล การคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น
 - 2) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และเกิดความรู้สึกผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสังคมอย่างแน่นแฟ้น และมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน
 - 3) เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักทำนุบำรุงศาสนา มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

6.3 เกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

นักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ต้องผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครบตามเงื่อนไข จะต้องพบกลุ่ม ศึกษาภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง และปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาค ปฏิบัติให้ครบ 42 หน่วยกิจกรรม ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง และต้องมีเวลาพบกลุ่มภาคทฤษฎีตาม โครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของเวลาที่กำหนดจึงจะมีสิทธิ์ลงมือปฏิบัติตามโครงการ แต่ถ้ามี เวลาพบกลุ่มในภาคทฤษฎีไม่ถึงร้อยละ 70 แต่ถึงร้อยละ 50 หัวหน้าศึกษาอาจใช้ดุลพินิจให้ ปฏิบัติตามโครงการได้ หากไม่อนุญาตให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณา ให้ซ่อมเสริม หรือให้ทำกิจกรรมภาคทฤษฎีใหม่ให้ครบเนื้อหาในส่วนที่ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตามที่เห็นสมควร โดยบันทึกผลการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคทฤษฎี เป็นหลักฐาน

6.4 ขอบข่ายเนื้อหากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ขอบข่ายเนื้อหากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยมีความเข้มของกิจกรรมจากน้อยไปหามากตามระดับของการศึกษา (การศึกษาออกโรงเรียน 2544 : 11-14)

ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี มีจุดประสงค์พร้อมขอบข่ายเนื้อหา ดังนี้

- 1) เพื่อให้รู้โครงสร้างและกิจกรรมการพบกลุ่ม
- 2) เพื่อให้รู้บทบาทผู้นำ ผู้ตามที่ดี
- 3) เพื่อให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการพบกลุ่ม
- 4) เพื่อให้รู้บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม
- 5) เพื่อให้รู้กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาและการนำไปใช้ในการ

ดำเนินชีวิต

- 6) เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม
- 7) เพื่อให้รู้หลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- 8) เพื่อให้รู้วิธีการเขียนโครงการ
- 9) เพื่อให้ตระหนักถึงการวางแผนและประโยชน์การวางแผน
- 10) เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคม
- 11) เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ขอบข่ายเนื้อหาในภาคทฤษฎีที่อ้างถึงข้างต้นให้ครูผู้รับผิดชอบนักศึกษาทางไกลนำไปใช้สอดแทรกหรือบูรณาการเข้าไปในการพบกลุ่มทุกครั้ง และย้ำเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้อีกครั้ง เมื่อนักศึกษาทางไกลยื่นคำร้องขอทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเรียนใดภาคเรียนหนึ่ง

ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการจัด

กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหา ดังนี้

- 1) กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนยึดมั่นในศาสนา และปลูกฝังค่านิยมที่ดี เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่น และของชาติ ตัวอย่างเช่น

- กิจกรรมส่งเสริมการประกอบพิธีในวันสำคัญทางศาสนา
- กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาหลักธรรม คำสอนของศาสนา
- กิจกรรมส่งเสริมการประพฤติตามหลักธรรม คำสอนของศาสนา
- กิจกรรมส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติ เช่น

วันลอยกระทง วันสงกรานต์ การแต่งกายประจำชาติและการละเล่นพื้นเมือง ฯลฯ

2) กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคม หรือทำให้สังคมและชุมชนดีขึ้น เช่น

- กิจกรรมชุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำในหมู่บ้าน
- กิจกรรมกำจัดขยะมูลฝอยในที่สาธารณะ
- กิจกรรมรักษาความสะอาดถนน ทางเดินในหมู่บ้าน
- กิจกรรมปลูกต้นไม้ ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ
- กิจกรรมสร้างทางเท้า ทางเดินในหมู่บ้าน
- กิจกรรมสร้างส้วมสาธารณะ
- กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด อาสาสมัครป้องกันยาเสพติด
- กิจกรรมอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมเวทีชาวบ้าน
- กิจกรรมการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและการปกครองท้องถิ่น

3) กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน เช่น

- กิจกรรมรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
- กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกโรงเรียน วันการศึกษาออก-

โรงเรียน

- กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุด แหล่งความรู้หมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กิจกรรมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
- กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนงานตามนโยบายของรัฐบาลที่กรมการศึกษา

นอกโรงเรียนขอความร่วมมือ

- กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ-ยุวกาชาดนอกโรงเรียน

สถานศึกษาสามารถให้นักศึกษาทางไกลกำหนดกิจกรรมภาคปฏิบัติที่นอกเหนือจากตัวอย่างได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้ขอบข่ายภาคปฏิบัติของการทำกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน

6.5 เกณฑ์การกำหนดค่าหน่วยกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การกำหนดค่าหน่วยกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคปฏิบัติให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 15 -16)

1) ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ เป็นกิจกรรมที่คนส่วนใหญ่ในชุมชนได้รับประโยชน์ หรือได้รับบริการที่ช่วยส่งเสริมมาตรฐาน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ที่จัดทำแล้วตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศ

2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นกิจกรรมที่จัดแล้วคนในชุมชนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ ทั้งด้านความคิด ด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

3) ระดับความยากง่ายในการดำเนินงาน เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดและแรงงาน มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ซับซ้อน การใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน มีส่วนร่วมกันช่วยคิด การประสานงาน การแบ่งงาน และ ความรับผิดชอบ เป็นผลให้เกิดความสามัคคี เสียสละ และมีความเป็นประชาธิปไตย

4) การใช้เวลาในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมกับโครงการ

5) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่นวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นไปอย่างประหยัด และสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

การกำหนดค่าหน่วยกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยคำนึงถึงความยากง่ายของกิจกรรม ระยะเวลาที่ทำการกิจกรรมคุณค่าของกิจกรรมที่เกิดขึ้นแบ่งเป็น 4 ขนาด คือ

1) กิจกรรมขนาดเล็ก เป็นกิจกรรมง่ายๆ ใช้เวลาสั้นๆ มีค่า 6 หน่วยกิจกรรม
2) กิจกรรมขนาดกลาง เป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยากขึ้น ต้องใช้เวลามากขึ้นและมีคุณค่าสูงกว่ากิจกรรมขนาดเล็ก มีค่า 12 หน่วยกิจกรรม

3) กิจกรรมขนาดใหญ่ เป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลามากและมีคุณค่าสูงกว่า กิจกรรมขนาดกลาง มีค่า 24 หน่วยกิจกรรม

4) กิจกรรมขนาดพิเศษเป็นกิจกรรมที่คิดริเริ่มทำด้วยตนเองในฐานะที่เป็นผู้นำ หรือให้ผู้อื่นที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมยากใช้เวลาในการปฏิบัติมาก และมีคุณค่าสูงกว่ากิจกรรมขนาดใหญ่มีค่า 48 หน่วยกิจกรรม นักศึกษาทางไกลจะเลือกทำโครงการที่มีขนาดใดก็ได้ แต่ต้องรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิจกรรม (ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง)

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นกิจกรรมที่เป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรในแต่ละระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตและปรัชญาคิดเป็น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงเน้น

ให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในเรื่องของปรัชญาความเชื่อพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ลักษณะและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาสามารถเขียนและปฏิบัติโครงการการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

6.6 โครงการการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

โครงการการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กรมการศึกษา นอกโรงเรียน 2539 : 9) ได้กำหนดเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเรียนภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง จากนั้น นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในภาคปฏิบัติได้อย่างใดอย่างหนึ่งตามความสมัครใจไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง

โครงการการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมการพบกลุ่มตามโครงการที่นักศึกษาเสนอขออนุมัติดำเนินการ ตามขอบข่ายเนื้อหา 3 ลักษณะดังนี้

- 1) กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี
- 2) กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม
- 3) กิจกรรมสนับสนุนงานศึกษานอกโรงเรียน

6.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 1) สามารถนำกระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- 2) ช่วยทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้
- 3) ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะและสามารถนำหลักการนี้ไปใช้แก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคมได้
- 4) ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี จนพร้อมที่จะอนุรักษ์ไว้ให้อนุชนต่อไป
- 5) ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน สังคม และพร้อมที่จะช่วยกันพัฒนาชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น

6.8 ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมการเรียน ด้วยกระบวนการกลุ่ม และเงื่อนไขของการจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับเป็น

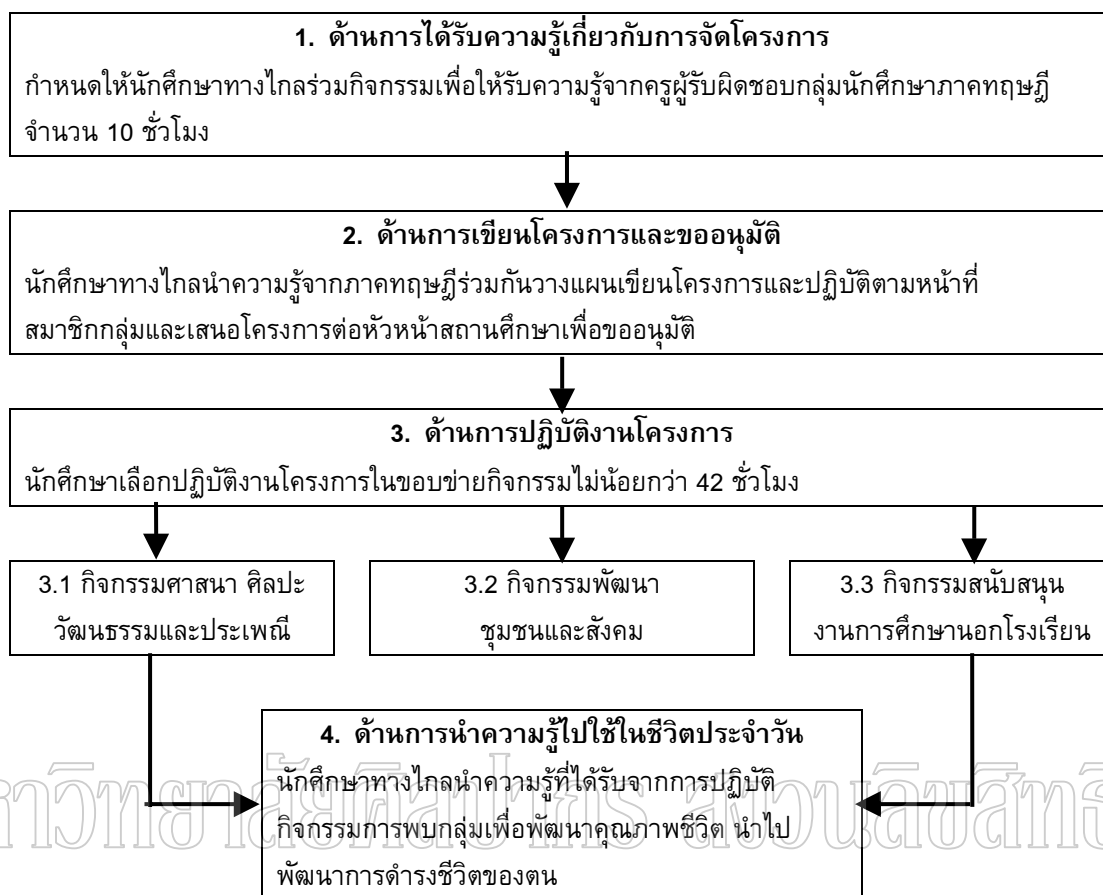
กิจกรรมที่นักศึกษาทำตามความสนใจ ความถนัด โดยเน้นการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 กำหนดให้นักศึกษาทางไกลปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ นักศึกษาทางไกลยื่นคำร้องแสดงความจำนงขอทำกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจในภาคทฤษฎี โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ จำนวน 10 ชั่วโมง ในเรื่องการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีรู้จักกระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น คุณธรรม จริยธรรม หลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์ วิธีการเขียนโครงการ การวางแผน การทำงาน การใช้กระบวนการกลุ่มในการตัดสินใจหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคม และคุณสมบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาทางไกลปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยศึกษาสำรวจ วางแผนและเขียนโครงการ นักศึกษาทางไกลเสนอโครงการและแผนการดำเนินงานตามโครงการเสนอต่อครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและขอคำแนะนำปรับปรุงโครงการ โครงการที่เสนอต้องมีที่ปรึกษาโครงการซึ่งอาจเป็นครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการตำบล ข้าราชการ หรือบุคคลที่เชื่อถือได้ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดช่วยเหลือ ตรวจสอบการปฏิบัติกิจกรรมโครงการนั้นๆได้ นักศึกษาทางไกลนำเสนอหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อขออนุมัติโครงการ

3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ นักศึกษาต้องร่วมปฏิบัติกิจกรรม ภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง ได้รับ 42 หน่วยกิจกรรม ตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติภายใต้ขอบข่ายกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ได้แก่กิจกรรม ศาสนาศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียนเมื่อดำเนินตามโครงการเสร็จสิ้นรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาทางไกลนำความรู้ที่ได้รับจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปใช้ในการปฏิบัติตนในด้านการวางแผนการทำงาน การเป็นผู้นำ ผู้ตาม และสมาชิกที่ดีของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม กระบวนการทำงานและกระบวนการกลุ่มไปพัฒนาการดำรงชีวิตของตน สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เน้นให้นักศึกษาทางไกล นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามแผนภูมิดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 18 - 19)

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีดังนี้

1) นักศึกษาในระดับการศึกษาเดียวกันเท่านั้นที่สามารถจะทำกิจกรรมร่วมกัน
ในโครงการเดียวกันได้

2) นักศึกษาต้องยื่นคำร้องแสดงความจำนงต่อสถานศึกษา

3) นักศึกษาต้องทำกิจกรรมให้จบใน 1 ภาคเรียน

4) กรณีที่นักศึกษาผ่านการประเมินผลวิชาบังคับ และวิชาเลือกตามหลักสูตร
แล้วไม่ต้องยื่นคำร้องแจ้งความจำนงทำกิจกรรมในภาคเรียนใด จะต้องลงทะเบียนเพื่อรักษา
สถานภาพ

5) นักศึกษาเสนอโครงการโดยผ่านครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา (วิธีเรียนแบบ
ทางไกล) แล้วนำเสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าสถานศึกษาก่อนดำเนินกิจกรรมไม่น้อยกว่า 15 วัน

6.9 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2544 : 20 - 25)

หัวหน้าสถานศึกษาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีบทบาทดังนี้

- 1) อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในวิธีเรียนแบบทางไกล
- 2) พิจารณาคำร้องและส่งผู้เรียนไปเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตกับวิธีเรียนอื่นตามความต้องการของผู้เรียน
- 3) พิจารณานุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาติดตามประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 4) อนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 5) แจ้งผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตครบตามหลักสูตรไปยังสถานศึกษาเดิม

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีดังนี้

- 1) จัดประชุมชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการจัดทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคทฤษฎีให้กับนักศึกษา
- 3) เป็นครูที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการวางแผน การประสานงานการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับนักศึกษา
- 4) เป็นคณะกรรมการพิจารณาและประเมินผลการปฏิบัติ โครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พิจารณาค่าจำนวนหน่วยกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละกิจกรรมก่อนขออนุมัติโครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 5) นิเทศติดตามการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่นักศึกษาปฏิบัติ

6) ดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการการพิจารณาและประเมินผลการปฏิบัติโครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

บทบาทของนักศึกษาการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1) นักศึกษายื่นคำร้องแจ้งความจำนงขอจัดทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2) นักศึกษาต้องผ่านการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคทฤษฎีให้ครบตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดก่อนทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคปฏิบัติ

3) นักศึกษาต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทาง วางแผน และเขียนโครงการกิจกรรมในภาคปฏิบัติ

4) นักศึกษาต้องเข้าร่วมปฏิบัติตามโครงการที่ได้รับอนุมัติให้เป็นไปตามเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

5) นักศึกษาต้องรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่อสถานศึกษาตามแผนและระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด

6) นักศึกษาจะต้องทำโครงการในภาคปฏิบัติเพิ่มเติม ในกรณีที่คณะกรรมการประเมินแล้วค่าหน่วยกิจกรรมไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

บทบาทของชุมชน มีดังนี้

1) เป็นที่ปรึกษาโครงการ

2) เป็นคณะกรรมการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติโครงการ

3) ให้การสนับสนุนโครงการ และเข้าร่วมโครงการในพื้นที่

4) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ทำไว้ในพื้นที่ให้ดำเนินการได้ต่อไป

บทบาทคณะกรรมการการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการ มีดังนี้

1) ให้คำปรึกษาแนะนำในการเขียนโครงการการจัดกิจกรรม

2) พิจารณากำหนดค่าจำนวนหน่วยกิจของแต่ละโครงการ

3) ติดตามผลความก้าวหน้าของโครงการ

4) ให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการ

5) ติดตามประเมินผลการปฏิบัติโครงการ

คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติโครงการ ประกอบด้วย ครูผู้รับผิดชอบกลุ่ม นักศึกษา เจ้าหน้าที่สายสามัญ หรือเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ประเมินผลหรือบุคลากรที่สถานศึกษาเห็นสมควร

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญโดยนักศึกษาต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคทฤษฎี ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 10 ชั่วโมง จึงจะสามารถเลือกกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคปฏิบัติ จำนวนไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง (42 หน่วยกิจกรรม) ซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมอยู่ 3 โครงการ คือ โครงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี โครงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านพัฒนาชุมชนและสังคม และโครงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้มีปัจจัยในการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคปฏิบัติ ด้วยการที่นักศึกษาเสนอโครงการอย่างใดอย่างหนึ่งดังที่กล่าวข้างต้น ต่อหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงสามารถทำกิจกรรมได้ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการให้รายงานผล โดยมีคณะกรรมการพิจารณาและประเมินผลการปฏิบัติโครงการตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด จึงถือว่าเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคปฏิบัติ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนแบบทางไกลอย่างถูกต้อง

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

7.1 งานวิจัยในประเทศ

สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 83-88) ได้ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 รวม 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทของครูประจำกลุ่ม ด้านบทบาทของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม ด้านสถานที่พบกลุ่ม จำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสภาพการทำงานตามอาชีพกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาทางไกล จำนวน 293 คน ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า

1) ด้านบทบาทของครูประจำกลุ่ม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนต้องเป็นผู้กระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ต้องกระตุ้นให้ นักศึกษาลำแสดงออก เป็นผู้ให้คำแนะนำในการเรียนด้วยวิธีเรียนทางไกล เป็นผู้ชี้แนะแหล่งความรู้ให้นักศึกษาไปค้นคว้าและเป็นผู้ประสานงาน

2) ด้านบทบาทของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ได้แก่ การมาร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทุกครั้งการได้อยู่ร่วมกันทำกิจกรรมตลอดช่วงเวลาการพบกลุ่ม การได้ร่วมกันทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายและการได้ร่วมวางแผน การพบกลุ่มตลอดภาคเรียนกับครูประจำกลุ่ม

3) ด้านกิจกรรมในการพบกลุ่ม ได้แก่ มีการจัดให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมีการมอบหมายให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม มีการฝึกให้นักศึกษากล้าพูดต่อหน้าสมาชิกหรือชุมชน มีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในช่วงแรกของการพบกลุ่ม และมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน

ชูใจ อุสายพันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการพบกลุ่มและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกล เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ กับนักศึกษา 8 คน เป็นหญิง 4 คน ชาย 4 คน ที่บ้านบาตูปูเต๊ะ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ในการปฏิบัติตนของนักศึกษา 4 ด้านคือ

- 1) ด้านการศึกษา มีการปฏิบัติตนด้านการศึกษาน้อยมาก
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมาก
- 3) ด้านนันทนาการ ใช้เวลาว่างเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

4) ด้านการแก้ปัญหา จะมองเพียงด้านเดียว เน้นความเจริญทางวัตถุมากกว่ามีความสามารถด้านการคิดน้อย

อัญชรีย์ สรวงท่าไม้ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียน กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และกิจกรรมต่อเนื่อง ได้สรุปผลด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้ ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับปานกลางและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อิรภัทร์ สุวรรณชาติ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการพบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

- 1) เรื่องไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมร่วมชุมชน และขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยแก้ปัญหา
- 2) เรื่องกิจกรรมแก้ปัญหาไม่ตรงกับบทเรียน ไม่ได้นำเอาปัญหาของชุมชนมาร่วมแก้ปัญหาไม่ได้ส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ไม่ได้มอบหมายงานให้นักศึกษาติดตามปัญหาของแต่ละชุมชน ไม่ได้จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหากับชุมชน
- 3) เรื่องไม่ได้จัดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน

4) เรื่องไม่สามารถนำเอาความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ ไม่จัดให้มีการอภิปรายราย ประเด็นอย่างกว้างขวาง ขาดการส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ขาดการ นำเอาปัญหาที่ยังแก้ไม่ได้มาแก้อีกครั้ง

บัญญัติ คุรุพุ่ม (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ต่อกิจกรรมพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530 ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการแก้ปัญหาการเรียน และด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานที่พบกลุ่ม ได้สรุปผลการวิจัยด้านเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต ไว้ดังนี้

1) นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็น การจัดกิจกรรมพบกลุ่มด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2) นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3) นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอาชีพต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สำเนียง เพชรจอม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ในกระบวนการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการ ทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพ การแสดงออก การกล้า เฝซิชญ การจินตนาการ และการอาศัยตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมและ กลุ่มทดลองมีคะแนน องค์ประกอบบุคลิกภาพด้วยความเครียดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ฉายา บุญเฉลิม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดย ครูประจำกลุ่มใช้เอกสารทางวิชาการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิต เป็นสื่อการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตมากกว่ากลุ่ม นักศึกษากลุ่มควบคุมที่ครูประจำกลุ่มไม่ใช้เอกสารทางวิชาการ

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮูล (Houle 1961 : 16-25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษา ต่อในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ในโครงการมหาวิทยาลัยชิคาโก ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมา เรียนจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ผู้เรียนมุ่งเป้าหมาย เป็นผู้เข้าร่วมโครงการเพราะคิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของเขา
- 2) ผู้เรียนมุ่งกิจกรรม เป็นผู้เข้าร่วมโครงการเพราะต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยมุ่งเน้นมนุษยสัมพันธ์
- 3) ผู้เรียนมุ่งกิจกรรม เป็นผู้เข้าร่วมโครงการเพราะต้องการได้รับความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เพื่อไปประกอบอาชีพ

ปาสคาล (Pascal 1971 : 1-11) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่จัดกิจกรรมการสอน 3 แบบ คือ กิจกรรมแบบบรรยายสั้น ๆ กิจกรรมแบบบรรยายกึ่งอภิปราย และกิจกรรมแบบอิสระ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเข้าเรียนด้วยวิธีสอนตามกิจกรรม ผลปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มแรกมีทัศนคติในเชิงบวกต่อวิชาการที่เรียนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และพบว่านักศึกษาไม่ชอบกิจกรรมการเรียนแบบอิสระ

เทรปปา และไฟร์ค (Treppa and Frike 1972 : 466–468, อ้างถึงใน ธิรภัทร์ สุวรรณชาติ 2537 : 142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกมีความเข้าใจในตนเอง และเห็นคุณค่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ไฮดิก (Heidik 1982 : 3448–3449, อ้างถึงใน สุวรรณ พร้อมเพียงชัย 2534 : 46) ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพชีวิต และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรม จริยธรรม โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรม จริยธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ ฐานะ คุณธรรมและจริยธรรมกับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องความรัก นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรม จริยธรรมกับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

แฮดแดส์ (Haddad 1986 : 2025) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยจอร์แดน โดยศึกษาถึงการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย 16 ประการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยยามูด ในประเทศจอร์แดน ระหว่างปี 1985-1986 จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทั้ง 16 ประการ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในชีวิต โดยนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตัวเองมีความพึงพอใจในสุขภาพ รายได้ สัมพันธภาพในหมู่เพื่อน และสภาพชีวิตในครอบครัวของตนมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษา ที่รายงานตนเองว่ามีความพึงพอใจในเรื่องเหล่านี้น้อยกว่า และความพึงพอใจใน

สภาพชีวิตครอบครัวของตนนั้น จะเป็นตัวพยากรณ์ที่มีค่า สูงสุดในการพยากรณ์ความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษาถึงร้อยละ 50 จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตตามกลุ่มอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันโดยนักศึกษามีอายุอยู่ในกลุ่มสูงสุดจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่า และพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

สรุป

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน เพราะทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขประการใด ซึ่งในการพัฒนานั้นจะต้องค้นหาสภาพความเป็นจริงที่นักศึกษาทางไกลได้ลงมือปฏิบัติจริงหาจุดบกพร่องและความต้องการของนักศึกษา จึงจะทำให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ เพราะหลักการที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น จะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ ฉะนั้น จึงควรได้มีการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล เพื่อนำผลที่ศึกษานั้นไปดำเนินการจัดบริการให้สอดคล้องกับสภาพความถนัด และความสนใจของผู้รับบริการอย่างแท้จริง ย่อมเป็นผลดีต่อทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการในส่วนของกิจกรรมที่จัดขึ้นในการเรียนการสอนของ นักศึกษาทางไกล ส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญมาก ในการจัดการเรียนการสอนทางไกล เพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักการคิด รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและชุมชน จะทำให้นักศึกษาทางไกล รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการเสียสละ มีความรักความผูกพันกับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ตลอดจนปลูกฝังในด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาทางไกลให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และออกไปเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้นับว่าเป็นประโยชน์อันสำคัญยิ่งต่อการนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

1.1 ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 และเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 883 คน

1.2 ประชากรที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน อำเภอ

พุทธมณฑล อำเภอกำแพงแสน อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอดอนตูม จำนวน 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 275 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane 1969 : 1088) โดยยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอโดยใช้สูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนกลุ่มประชากรในแต่ละอำเภอ}}{\text{จำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด}} = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ}$$

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอแล้ว ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากรายชื่อนักศึกษาทางไกลทั้ง 7 อำเภอ จะได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 275 คน ดังตารางที่ 1

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 28 คน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.2.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อำเภอละ 2 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีบทบาทเด่นในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยกำหนดให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นผู้เลือกจะได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน

2.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อำเภอละ 2 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ ยึดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมากที่สุด อำเภอละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำแนกตามศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดนครปฐม

ที่	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
		นักศึกษาทางไกล	ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา	นักศึกษาทางไกล		ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา
				ตอบแบบสอบถาม	ให้สัมภาษณ์	ให้สัมภาษณ์
1.	เมืองนครปฐม	176	7	55	2	2
2.	สามพราน	165	6	51	2	2
3.	พุทธมณฑล	148	6	46	2	2
4.	กำแพงแสน	140	4	44	2	2
5.	บางเลน	115	3	36	2	2
6.	นครชัยศรี	99	2	31	2	2
7.	ดอนตูม	40	2	12	2	2
	รวม	883	30	275	14	14

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาทางไกล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน ลักษณะของคำถามเป็นแบบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 อันดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 107-108) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับน้อย
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับปานกลาง
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Form) เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาทางไกล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน และเป็นนักศึกษาทางไกลสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม

ชุดที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาทางไกล

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการ

ปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ จากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยการจัดและการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ด้านภาษา และด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินผล
5. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เมื่อปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากอำเภอสามพราน และอำเภอดอนตูม จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องทั้งในเรื่องเนื้อหาและภาษา นำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970 : 162) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95
7. รายงานผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับแก้ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ติดต่อภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำหนังสือไปยังศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัด

นครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอใน จังหวัดนครปฐม ในการเก็บข้อมูลจากครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาและนักศึกษาทางไกล

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครู ผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาโดยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีตอบ เพื่อให้เข้าใจ ตรงกัน แล้วนำแบบสอบถามไปแจกแก่นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด นครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายรับข้อมูลกลับคืนมา โดยเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม 2547 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา รวมทั้งสิ้น 275 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95

3. ในการเก็บข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยการเดินทางไปสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาและนักศึกษาทางไกลที่เป็น กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยแนะนำตนเอง และบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์แก่ผู้ให้ สัมภาษณ์ แล้วบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีตามความเป็นจริง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมา จัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ร้อยละ (%) และ นำเสนอในรูปความเรียง

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการ ปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์โดยการคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นที่ได้ จากการตอบแบบสอบถามเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best 1970 : 172) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามตัวแปรต้น ดังนี้

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบ t (t-test) และตัวแปร 3 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบ F (F-test)

3.2 กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe')

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยกัน คือ 1) นักศึกษาทางไกลที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 275 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลที่สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำนวน 14 คน ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ และเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
df.	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
S.S.	แทน	ผลรวมกำลังสอง (sum of squares)
M.S.	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (mean square)

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน

ตอนที่ 4 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 นี้ เป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน วิเคราะห์จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาทางไกล จำนวน 275 คน โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	142	51.60
1.2 หญิง	133	48.40
รวม	275	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	79	28.70
2.2 21 – 30 ปี	143	52.00
2.3 31 ปีขึ้นไป	53	19.30
รวม	275	100.00
3. สถานภาพการสมรส		
3.1 โสด	190	69.10
3.2 สมรส	85	30.90
รวม	275	100.00
4. สถานภาพการทำงาน		
4.1 ประกอบอาชีพแล้ว		
- รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	12	4.36
- เกษตรกรรม	19	6.92
- ค้าขาย	45	16.36
- รับจ้าง	155	56.36
- อื่น ๆ (เจ้าหน้าที่อาสาสมัครฯ)	27	9.82
4.2 ไม่ประกอบอาชีพ	17	6.18
รวม	275	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 นักศึกษาทางไกลมีอายุระหว่าง 21–30 ปี มากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 อายุ 31 ปีขึ้นไปมีน้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีสถานภาพทางการสมรสโสดมากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 69.10 สมรส จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 93.82 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 56.36 และไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการ และขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและ ด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัด นครปฐม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 - 7 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ	3.78	.46	มาก	2
ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ	3.69	.52	มาก	3
ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	3.69	.57	มาก	4
ด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.02	.59	มาก	1
รวม	3.80	.45	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .59) รองลงมาคือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .46) ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .52) และด้านการปฏิบัติงานโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านารได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการของ นักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ ที่	การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1.	ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.58	.66	มาก	11
2.	ความรู้เรื่องประโยชน์การพบกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต	3.65	.65	มาก	10
3.	ความรู้เรื่องขั้นตอนและประโยชน์ของการวางแผน จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.63	.74	มาก	9
4.	ความรู้เรื่องวิธีเขียนโครงการ	3.58	.75	มาก	12
5.	ความรู้เรื่องบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม	3.76	.77	มาก	7
6.	ความรู้เรื่องบทบาทการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	3.79	.77	มาก	6
7.	รู้กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และ นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	3.91	.76	มาก	4
8.	ความรู้เรื่อง หลักการและประโยชน์ของการมี มนุษยสัมพันธ์	4.07	.76	มาก	1
9.	ความรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.91	.75	มาก	3
10.	ความรู้เรื่องการทำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและ สังคม	3.88	.77	มาก	5
11.	ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มในการคิดแสวงหา แนวทางในแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคม	3.67	.79	มาก	8
12.	ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม	3.96	.72	มาก	2
รวม		3.78	.46	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 8 “ความรู้เรื่อง หลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .76) รองลงมาคือ ข้อที่ 12 “ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .72) และข้อที่อยู่ในอันดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 “ความรู้เรื่องวิธีเขียนโครงการ” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .75)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ ที่	การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
13.	ความสะดวกในการแสดงความจำนงขอทำ กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.57	.74	มาก	13
14.	การสำรวจหาข้อมูลก่อนจัดทำโครงการเพื่อให้การ ปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.61	.80	มาก	12
15.	กิจกรรมแบ่งกลุ่มการเขียนโครงการตามความ สนใจของนักศึกษา	3.71	.76	มาก	5
16.	การเขียนโครงการตามขั้นตอนถูกต้อง	3.65	.79	มาก	8
17.	การวางแผนปฏิบัติงานระหว่างสมาชิกกลุ่ม	3.78	.79	มาก	3
18.	แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่มทุกคนได้ปฏิบัติงานตาม ความสามารถ	3.75	.83	มาก	4
19.	มีการฝึกปฏิบัติแก้ปัญหาที่ชุมชนจริง	3.47	.86	ปานกลาง	14
20.	ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดและปรับ เปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	3.64	.84	มาก	10
21.	การปรึกษาหารือระหว่างสมาชิกกลุ่มเมื่อมีปัญหา เกิดขึ้น	3.71	.82	มาก	6
22.	การติดตามผลในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง	3.66	.77	มาก	7
23.	ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษากำกับดูแลการเขียน โครงการของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	4.00	.79	มาก	1
24.	ตรวจสอบแก้ไขการเขียนโครงการก่อนเสนอขอ อนุมัติโดยผ่านครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา	3.85	.80	มาก	2
25.	มีที่ปรึกษาโครงการ เช่น ผู้นำท้องถิ่น ภูมิปัญญา ชาวบ้าน ข้าราชการ และอื่น ๆ	3.65	.90	มาก	9
26.	ความสะดวกในการขออนุมัติโครงการ	3.64	.85	มาก	11
	รวม	3.69	.52	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่ 23 “ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษากำกับดูแลการเขียนโครงการ

ของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .79) รองลงมาคือ ข้อที่ 24 “ตรวจสอบแก้ไขการเขียนโครงการก่อนเสนอขออนุมัติโดยผ่านครูผู้รับผิดชอบกลุ่ม นักศึกษา” ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .80) และข้อที่อยู่ในอันดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 19 “มีการฝึกปฏิบัติ แก้ปัญหา กับชุมชนจริง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = .86)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการปฏิบัติงานโครงการของนักศึกษาทางไกล

ข้อ ที่	การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้านปฏิบัติงานโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี					
27.	จัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบพิธีวันสำคัญ ทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา ฯลฯ	3.86	.89	มาก	2
28.	จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การอบรมพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ	3.75	.80	มาก	5
29.	จัดทำโครงการอนุรักษ์มรดกไทย เช่น การแต่งกาย ประจำชาติ การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง และ การเล่นกีฬาพื้นเมืองอื่น ๆ	3.44	.90	ปานกลาง	11
30.	จัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณี วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ	3.94	.88	มาก	1
กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม					
31.	จัดทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูก ต้นไม้ การรักษาแหล่งน้ำ หรืออื่น ๆ	3.58	.84	มาก	9
32.	จัดทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้าให้ กับชุมชน ขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ	3.43	.94	ปานกลาง	12
33.	จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาสังคม เช่น รณรงค์ให้ ประชาชนมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ ยาเสพติด การเคารพกฎจราจร หรืออื่น ๆ	3.82	.89	มาก	3
34.	จัดทำโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย และ การปกครองท้องถิ่น	3.79	.92	มาก	4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตด้านปฏิบัติงานโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน					
35.	จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ออกโรงเรียน เช่น รณรงค์ให้ประชาชนรัก การอ่านหนังสือ จัดงานวันการศึกษาออกโรงเรียน รับบริจาคหนังสือ	3.74	.87	มาก	7
36.	จัดทำโครงการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์หรือค่ายอื่น ๆ	3.47	.91	มาก	10
37.	จัดทำโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุด ประชาชน และแหล่งการเรียนรู้ของหมู่บ้าน	3.75	.90	มาก	6
38.	จัดทำโครงการสนับสนุนและพัฒนางานการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การมีส่วนร่วมให้คนใน ชุมชนได้ศึกษาด้านอาชีพเพิ่มเติม	3.72	.89	มาก	8
รวม		3.69	.57	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติงานโครงการระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 30 “จัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณี วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .88) รองลงมาคือ ข้อที่ 27 “จัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบพิธีวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา ฯลฯ” ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .89) และข้อที่อยู่ในอันดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 32 “จัดทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้าให้กับชุมชน ขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = .94)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ ที่	การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
39.	สามารถเขียนโครงการได้ถูกต้องและนำไปใช้ในงานของตนเองได้	3.85	.83	มาก	14
40.	สามารถวางแผนการทำงานของตนเองในระยะยาวให้มีประสิทธิภาพ	3.88	.89	มาก	13
41.	สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการทำงานได้ดีขึ้น	3.96	.83	มาก	12
42.	สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ตามที่ดีในการทำงาน	4.04	.83	มาก	6
43.	สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น	4.22	.82	มาก	1
44.	ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม	4.07	.72	มาก	5
45.	สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นนอกเหนือจากสมาชิกกลุ่ม	4.14	.78	มาก	3
46.	ตระหนักความสำคัญและทำนุบำรุงส่งเสริมศาสนาที่ตนนับถือเพิ่มขึ้น	4.00	.80	มาก	9
47.	มีจิตสำนึกและรู้จักห่วงหาแล้งเป็นสาธารณสมบัติของชุมชนเพิ่มมากขึ้น	4.00	.87	มาก	10
48.	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือเกื้อกูล สมาชิกกลุ่มในโอกาสอันควรต่อไป	3.99	.80	มาก	11
49.	เสียสละให้ผู้อื่นได้ดีขึ้นทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยกระบวนกรกลุ่มได้ดีขึ้น	4.08	.79	มาก	4
50.	สามารถคิด วิเคราะห์ และทำงานตามลำดับขั้นตอนมากขึ้น	4.02	.83	มาก	7
51.	สามารถตัดสินใจอย่างสุขุม รอบคอบ	4.02	.89	มาก	8
52.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินใจด้วยวิธีทางแห่งประชาธิปไตยได้ดีขึ้น	4.15	.84	มาก	2
	รวม	4.02	.59	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 43 “สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .83) รองลงมาคือ ข้อที่ 52 “ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

และตัดสินใจปัญหาด้วยวิธีทางแห่งประชาธิปไตยได้ดีขึ้น” ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .84) และข้อที่อยู่ในอันดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 14 “สามารถเขียนโครงการได้ถูกต้องและนำไปใช้งานของตนเองได้” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .83)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียน
โครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้
ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส
และสถานภาพการทำงาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จำแนกตามเพศ ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (independent samples t-test) รายละเอียดในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	เพศ				t	Sig	ผลการทดสอบ
	ชาย (N = 142)		หญิง (N = 133)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ	3.81	.48	3.74	.45	1.288	.199	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ	3.76	.54	3.62	.50	2.220*	.027	แตกต่าง
3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	3.77	.58	3.59	.54	2.640**	.009	แตกต่าง
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.12	.57	3.92	.61	2.773**	.006	แตกต่าง
รวม	3.87	.44	3.72	.45	2.757**	.006	แตกต่าง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน ระหว่างนักศึกษาทางไกล เพศชายและนักศึกษาทางไกลเพศหญิง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ส่วนด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variances) ผลการศึกษาปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 9 และตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ					
ต่ำกว่า 20 ปี	79	3.71	.45	มาก	3
21 – 30 ปี	143	3.82	.46	มาก	1
31 ปีขึ้นไป	53	3.78	.51	มาก	2
รวม	275	3.78	.47	มาก	-
2. ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ					
ต่ำกว่า 20 ปี	79	3.65	.53	มาก	2
21 – 30 ปี	143	3.76	.50	มาก	1
30 ปีขึ้นไป	53	3.56	.55	มาก	3
รวม	275	3.69	.52	มาก	-
3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ					
ต่ำกว่า 20 ปี	79	3.62	.57	มาก	2
21 – 30 ปี	143	3.76	.59	มาก	1
31 ปีขึ้นไป	53	3.58	.53	มาก	3
รวม	275	3.69	.57	มาก	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
ต่ำกว่า 20 ปี	79	3.86	.54	มาก	3
21 – 30 ปี	143	4.15	.60	มาก	1
31 ปีขึ้นไป	53	3.95	.59	มาก	2
รวม	275	4.03	.59	มาก	-
รวมทุกด้าน					
ต่ำกว่า 20 ปี	79	3.71	.44	มาก	2
21 – 30 ปี	143	3.88	.45	มาก	1
31 ปีขึ้นไป	53	3.71	.43	มาก	3
รวม	275	3.80	.45	มาก	-

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล แยกเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามอายุ

โดยภาพรวมพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัน พบว่านักศึกษาที่มีอายุ 21-30 ปี อายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุ 31 ปีขึ้นไป มีความเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .45$, $\bar{X} = 3.71, S.D. = .43$ และ $\bar{X} = 3.71, S.D. = .44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการ โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี มีการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78, S.D. = .51$) และอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71, S.D. = .45$) ตามลำดับ

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาทางไกล ที่มีอายุ 21-30 ปี มีการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = .50$) รองลงมาอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65, S.D. = .53$) และอายุ 31 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65, S.D. = .55$) ตามลำดับ

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี มีการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการปฏิบัติงานโครงการ อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D = .54) รองลงมาอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D = .54) และอายุ 31 ปี ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D = .53) ตามลำดับ

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาทางไกล ที่มีอายุ 21-30 ปี มีการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .60) รองลงมาอายุ 31 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D = .59) และอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= .54) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความแปรปรวน	ชั้นอิสระ (df)	ผลบวกกำลังสอง (SS)	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (MS)	F	Sig	ผลการทดสอบ
1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.576	.288	1.313	.271	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	272	59.678	.219			
	รวม	274	60.254				
2. ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.893	.947	3.457*	.033	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	272	74.482	.274			
	รวม	274	76.376				
3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.853	.926	2.872	.058	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	272	87.729	.323			
	รวม	274	89.582				
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.666	2.333	6.772**	.001	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	272	93.713	.345			
	รวม	274	98.379				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.884	.942	4.675**	.010	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	272	54.803	.201			
	รวม	274	56.686				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีอายุต่าง ๆ กัน 3 กลุ่มอายุโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) พบว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อ

พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาชีวิตของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 - 13 ดังนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ จำแนกตามอายุ

อายุ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	21 – 30 ปี $\bar{X} = 3.76$	ต่ำกว่า 20 ปี $\bar{X} = 3.65$	31 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.56$
ต่ำกว่า 20 ปี	3.65	0.1187	-
21 -30 ปี	3.76	-	-
31 ปี ขึ้นไป	3.56	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.76$) กับนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.56$) มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาทางไกลช่วงอายุอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามอายุ

อายุ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	21 – 30 ปี $\bar{X} = 4.15$	31 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.95$	ต่ำกว่า 20 ปี $\bar{X} = 3.86$
ต่ำกว่า 20 ปี	3.86	0.2878 *	0.0827
21 -30 ปี	4.15	-	0.2051
31 ปี ขึ้นไป	3.95	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่านักศึกษาทางไกล ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.86$) กับ นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี ($\bar{X} = 4.15$) มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาทางไกลช่วงอายุอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ

อายุ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	21 – 30 ปี $\bar{X} = 3.88$	ต่ำกว่า 20 ปี $\bar{X} = 3.71$	31 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.71$
ต่ำกว่า 20 ปี 3.71	0.1672 *	-	0.0038
21 -30 ปี 3.88	-	-	0.1633
31 ปี ขึ้นไป 3.71	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่านักศึกษาทางไกล ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.71$) กับ นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.88$) มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาทางไกลช่วงอายุอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรม
การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	สถานภาพการสมรส				t	Sig	ผลการ ทดสอบ
	โสด (N = 190)		สมรส (N = 85)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ	3.75	0.46	3.85	0.48	- 1.556	0.121	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการเขียนโครงการ และขออนุมัติ	3.68	0.55	3.73	0.49	- 0.752	0.452	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	3.70	0.56	3.65	0.60	0.687	0.493	ไม่แตกต่าง
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.00	0.58	4.09	0.63	- 1.220	0.223	ไม่แตกต่าง
รวม	3.79	0.46	3.84	0.45	- 0.834	0.405	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการสมรส ระหว่างสถานภาพโสดและสมรส ปรากฏว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรม
การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	สถานภาพการทำงาน				t	Sig	ผลการ ทดสอบ
	ประกอบอาชีพ (N = 258)		ไม่ประกอบอาชีพ (N = 17)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ	3.78	0.48	3.81	0.45	0.284	0.776	ไม่แตกต่าง
2. ด้านการเขียนโครงการ และขออนุมัติ	3.68	0.53	3.86	0.49	1.357	0.176	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	3.69	0.57	3.63	0.50	- 0.397	0.691	ไม่แตกต่าง
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.03	0.59	4.00	0.67	- 0.212	0.832	ไม่แตกต่าง
รวม	3.80	0.45	3.83	0.47	0.305	0.761	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน ระหว่างประกอบอาชีพแล้ว และไม่ประกอบอาชีพ ปรากฏว่าโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกล จำนวน 275 คน เขียนบรรยายปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละด้านผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ คือ

ปัญหาการด้านได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ
 ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีปัญหาด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการดังนี้

1. ความรู้ทางด้านทฤษฎีการเขียนโครงการเมื่อนักศึกษาทางไกลฟังแล้วเหมือนพอเข้าใจ แต่เมื่อลงมือปฏิบัติการเขียนจริง จะลงมือเขียนไม่ถูก ถึงแม้จะมีแบบพิมพ์ตัวอย่างก็ไม่เข้าใจวิธีเขียน วิธีเขียนจะต้องเขียนเป็นภาษาเขียน นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะเขียนบรรยายเป็นภาษาพูด จะไม่เข้าใจภาษาเขียนเป็นส่วนมาก ทำให้มีปัญหาค่อนข้างมาก
2. ในช่วงเวลาพบกลุ่มจะมีนักศึกษาทางไกลบางส่วนขาดการพบกลุ่ม ทำให้ขาดความรู้ในด้านทฤษฎีและไม่ติดตามว่าการเขียนโครงการนั้นเขียนอย่างไร โดยการนำรายชื่อไปฝากไว้ในกลุ่มนักศึกษาทางไกลด้วยกัน เพราะการเขียนโครงการนั้นจะดำเนินการเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวก็ได้ เมื่อลงมือปฏิบัติกิจกรรมนักศึกษาทางไกลจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันทำจนกิจกรรมสำเร็จลงด้วยดี
3. นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนเรียงความที่เป็นประโยคยาว จะเขียนผูกเป็นขั้นตอนไม่ค่อยเป็น ถ้าจะเขียนเน้นประโยคสั้น ๆ พอเขียนได้ ทำให้มีปัญหาในการเขียนโครงการ
4. แบบพิมพ์การเขียนโครงการเขียนไม่ถูก ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาจะต้องอธิบายทุกขั้นตอน ทำให้ค่อนข้างเสียเวลาในการพบกลุ่มเป็นอย่างมาก

5. ระยะเวลาการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกลค่อนข้างจำกัด เพราะส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง ทำงานในโรงงาน เข้างานเป็นกะต้องแลกเวร นอกนั้นประกอบอาชีพส่วนตัว คำขาย ถึงเวลาจะต้องจัดร้านขายของ พบกลุ่มเสร็จก็ต้องรีบกลับบ้านไปทำงานต่อ น้อยคนนักที่จะมีความตั้งใจในการเรียนต่อหรือฟังครูอธิบายจนจบ เลยเวลาไปหน่อยก็ไม่เรียนแล้ว

6. การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเองก็ไม่กระตือรือร้นหรือเอาจริงเอาจัง ทำให้ผู้เรียนหลายคนเบื่อหน่ายและไม่ตั้งใจฟัง คอยกันเสียงดังมากกว่า

7. การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ครูจะขาดสื่อการเรียนการสอน ไม่มีตัวอย่างให้นักศึกษาดู ทำให้นักศึกษาทางไกลทำความเข้าใจยากยิ่งขึ้น

8. นักศึกษาทางไกลยังขาดความเข้าใจที่จะหาแหล่งการเรียนรู้หรือคนที่ให้คำปรึกษา ไม่กล้าไปถามครู บางทีครูก็ไม่ค่อยมีเวลาอธิบายเนื่องจากครูจะต้องรับผิดชอบนักศึกษาเป็นจำนวนมาก

9. ความไม่พร้อมในตัวของนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนใจในเรื่องที่ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มอธิบาย จะส่งเสียงดังทำให้เพื่อนรอบข้างขาดสมาธิในการรับความรู้ไปด้วย ครูเองก็ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ในบางครั้ง

10. นักศึกษาทางไกลส่วนน้อยที่เป็นผู้นำจะมีความรับผิดชอบสูง รับผิดชอบได้ไวก็จะรับผิดชอบเป็นตัวแทนรับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการแล้วนำมาอธิบายให้กลุ่มฟังอีกครั้ง ทำให้นักศึกษาทางไกลบางส่วนขาดความเข้าใจ เมื่อเกิดปัญหามักแก้ไขปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

ปัญหาด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีปัญหาด้านปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ

1. โดยภาพรวมปัญหา ด้านการปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ จะไม่ค่อยมี เพราะนักศึกษาทางไกลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโครงการและขออนุมัติโครงการ ซึ่งถ้ามีข้อสงสัยหรือปัญหาตัวแทนของกลุ่มจะปรึกษาหารือครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา และเป็นตัวแทนประสานงานระหว่างครูและกลุ่มนักศึกษาทางไกล

2. ต้องการขออนุมัติโครงการสมบูรณ์ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติ ขั้นตอนการอนุมัติก็จะไม่ยุ่งยาก ถ้ามีการแก้ไขก็จะการแก้ไข ตามที่คณะกรรมการเสนอแล้วกลับมานำเสนอขออนุมัติใหม่

3. ปัญหาที่พบคือ โครงการส่วนใหญ่บางครั้งเป็นโครงการเร่งด่วน ตามนโยบายรัฐบาล นโยบายจังหวัด นโยบายอำเภอ หรือของสถานศึกษา บางครั้งครูและนักศึกษาจะต้องวางแผนร่วมกัน ลงมือปฏิบัติไปก่อนแล้วมาเขียนโครงการย้อนหลัง ทั้งนี้สถานศึกษาจะอนุโลมให้กรณีพิเศษ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ส่งการหนังสือถึงครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

โดยตรง กรณีเช่น โครงการ ลานกีฬาต้านยาเสพติด , โครงการรณรงค์และส่งเสริมการออกกำลังกาย เมื่อได้รับนโยบายมาผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาตัวแทนนักศึกษา จะต้องวางแผนแบ่งงานตามภารกิจ จัดกิจกรรม นิทรรศการ กระบวนการเรียนรู้ แสดงผลงาน ฯลฯ ตามวันเวลาที่หน่วยงานกำหนดตามนโยบาย โดยเร่งด่วน เป็นต้น เมื่อภารกิจเสร็จสิ้น ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มและนักศึกษาทางไกลก็จะเขียนโครงการตามตัวอย่างที่สถานศึกษาเขียนโครงการในภาพรวมระดับ อำเภอ แล้วเสนอโครงการให้สถานศึกษาขออนุมัติย้อนหลัง

4. ปัญหา นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีโอกาสเขียนโครงการได้ทุกคน แต่ทุกคนจะเขียนรายงานการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละบุคคล ว่าตนเองมีภาระกิจกรรมทำหน้าที่อะไร จำนวนชั่วโมงที่ชั่วโมงแตกต่างกันไปตามภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย

5. ปัญหาของกลุ่มเวลาเขียนโครงการ ช่วงพิจารณาขอความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่มว่าจะทำโครงการเรื่องอะไร จะเป็นช่วงที่มีปัญหามากคือ ความพร้อมเพียง การตรงต่อเวลา การนัดหมาย สมาชิกไม่มาพบกลุ่มทำให้การเขียนโครงการล่าช้าหรือมีปัญหาภายหลัง เมื่อมีมติการตัดสินใจไปแล้ว หรือแบ่งภาระหน้าที่กันแล้ว บางครั้งก็อาจเกิดความคิดเห็นไม่ตรงกัน ทำให้สมาชิกเกิดการเบียดเบียนและไม่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นผลเสียสำหรับนักศึกษาทางไกลที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ก็จะไม่ได้คะแนนกิจกรรม

6. ปัญหาความพร้อมด้านข้อมูล อุปกรณ์ สื่อ เอกสาร แบบพิมพ์ตัวอย่างที่ปรึกษา เฉพาะด้านเนื้อหา ต้องใช้เวลามาก นักศึกษามีความรู้สึกว่าเสียเวลาประกอบอาชีพ

ปัญหาด้านการปฏิบัติงานโครงการ

ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีปัญหาด้านการปฏิบัติงานโครงการ

1. โดยภาพรวมส่วนใหญ่ นักศึกษาทางไกลจะไม่ค่อยมีปัญหามากนัก ชอบที่จะทำกิจกรรมมาก สนุกสนาน ได้เพื่อน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้จักรับผิดชอบ รู้จักแบ่งงาน ทำให้กล้าแสดงออก อยากรับผิดชอบ อยากรับผิดชอบ อยากรับผิดชอบ อยากรับผิดชอบ ฯลฯ

2. ส่วนสภาพปัญหาด้านการปฏิบัติโครงการโดยภาพรวมจะมีส่วนน้อย

2.1 การนัดหมายไม่ตรงต่อเวลา

2.2 สมาชิกในกลุ่มมาไม่ตรงเวลา มาแล้วไม่ร่วมทำกิจกรรม

2.3 การเดินทางของนักศึกษาไม่สะดวก

2.4 นักศึกษาขาดความพร้อมเพียงสมาชิกบางคนไม่ค่อยมีเวลา ต้องรีบกลับไปประกอบอาชีพต่อ

2.5 นักศึกษาไม่กล้าแสดงออก

3. ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น การทำป้ายผ้า ป้ายไม้ รถยนต์ เครื่องเสียง เครื่องมือ เครื่องจักร ฯลฯ ตามสภาพแล้วแต่ประเภทของกิจกรรมตาม

โครงการที่นักศึกษาทางไกลจัดทำ เช่น การปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ นักศึกษาจะต้องประสานงานขอต้นไม้จากสำนักงานป่าไม้ นักศึกษาจะต้องเตรียมเครื่องตัดหญ้า จอบ เสียม หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะต้องใช้ในการปลูกป่า จะต้องวางแผนกันเอง แบ่งหน้าที่ตามภารกิจกันเอง เตรียมเครื่องกันเอง เป็นต้น

ปัญหาด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีปัญหาด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยภาพรวมของนักศึกษาทางไกลที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 275 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.94 ส่วนตอบมีปัญหาด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.17 และไม่มีปัญหาเลย จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 96.89 ปรากฏว่า นักศึกษาทางไกลได้เขียนแบบสอบถามด้วยความพึงพอใจในด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ถือเป็นสิ่งที่ดี ได้รับความรู้ รู้จักวิธีการวางแผน รู้จักแบ่งเวลา ได้เพื่อนใหม่ รู้จักเครือข่ายหน่วยงานอื่น ๆ กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ มีความรับผิดชอบมากขึ้น รู้จักทำงานเป็นทีม รู้จักแก้ปัญหา มีเหตุมีผล ตรงต่อเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้รับประสบการณ์ที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ทำให้มีระเบียบ เคารพกติกา มีความเชื่อมั่นมากขึ้น ทำให้รู้ว่าเมื่อใดเป็นผู้นำ เมื่อใดเป็นผู้ตาม ชีวิตเปลี่ยนแปลง ทำให้ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักให้อภัย มีเพื่อนและเข้าใจเพื่อนมากขึ้น

ปัญหาที่พบคือ นักศึกษาไม่สามารถเขียนโครงการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพของตนเองได้

ตารางที่ 16 สรุปปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
ทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ปัญหา
ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาขาดความตั้งใจในการรับรู้ - นักศึกษามาสาย ไม่ตรงต่อเวลา - นักศึกษาที่เป็นผู้นำ จะมีความตั้งใจสูงกว่า รับรู้ได้เร็วกว่า - นักศึกษาขาดการพบกลุ่ม - ครูถ่ายทอดความรู้เน้นการบรรยายอย่างเดียว อาจทำให้ไม่เข้าใจ - ครูขาดสื่อการเรียนการสอน
ด้านการเขียนโครงการ และขออนุมัติ	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาขาดประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ ในการเขียนโครงการ โครงการที่นำเสนอต้องปรับปรุงแก้ไขบ่อย - นักศึกษาขาดความต่อเนื่องในการเขียนโครงการ - การเขียนโครงการล่าช้า - ผลกระทบการอนุมัติทำให้อนุมัติโครงการล่าช้า - นักศึกษาขาดความรู้เรื่องแหล่งข้อมูล - ขาดความพร้อมของกลุ่ม
ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - การนัดหมายไม่ตรงต่อเวลา - สมาชิกกลุ่มขาดความรับผิดชอบตามภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย - ขาดความร่วมมือ - ไม่กล้าแสดงออก - ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม
ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมบางอย่างไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่นไม่สามารถเขียนโครงการ เพื่อนำไปใช้ในงานอาชีพของตนได้

4.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นักศึกษาทางไกล

ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน
จังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ อำเภอละ 2 คน รวมเป็นนักศึกษาทางไกลที่ให้สัมภาษณ์
จำนวน 14 คน มีดังนี้

ตารางที่ 17 สถานภาพของนักศึกษาทางไกล ผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	50.00
หญิง	7	50.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	28.57
21 - 30 ปี	8	57.14
31 ปีขึ้นไป	2	14.29
สถานภาพการสมรส		
โสด	11	78.57
สมรส	3	21.43
สถานภาพการทำงาน		
ประกอบอาชีพแล้ว		
- เกษตรกรรม	2	14.28
- ค้าขาย	3	21.43
- รับจ้าง	7	50.00
ไม่ประกอบอาชีพ	2	14.29

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 14 คน ดังรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ด้านเพศ พบว่านักศึกษาทางไกลเป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน และเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ด้านอายุ พบว่านักศึกษาทางไกล ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมามีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

สถานภาพการสมรส พบว่านักศึกษาทางไกล ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส โสด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 และสมรส จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43

สถานภาพการทำงาน พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้คือ

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

1. นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้ที่ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาถ่ายทอดความรู้ด้านเกี่ยวกับโครงสร้างของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ความรู้ที่ได้รับพอเข้าใจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากสำหรับนักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง เข้าใจตนเองและบุคคลที่อยู่รอบตัวเรามากยิ่งขึ้น

2. การถ่ายทอดความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดี พบว่า กิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติ รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน พร้อมได้สาระความรู้โดยที่สมาชิกในกลุ่มไม่รู้สึกว่ากำลังเรียนรู้อยู่

3. ความรู้เรื่องขั้นตอนการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา วิธีการเขียน หลักภาษาที่ถูกต้อง จำเป็นต้องให้การฝึกฝนจนกว่าจะเขียนออกมาให้ตรงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับเวลาพบกลุ่มค่อนข้างจำกัด ต้องเขียนโครงการนอกเหนือเวลาพบกลุ่มจึงจะสำเร็จ

4. กระบวนการกลุ่มในการคิดและแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือสังคม พบว่า เวลาพร้อมกลุ่มสมาชิกจำนวนมาก สมาชิกจะกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นมากที่สุด เพราะนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โดยมีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาให้คำปรึกษา กำกับและดูแลอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะ พบว่า เวลาประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มใหญ่จะแข่งกันพูด ไม่มีใครฟังใคร ดังนั้นครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาจะต้องอบรมรียา มารยาทในการเข้าร่วมประชุมด้วย จัดทำแผนผังขั้นตอนการเขียนโครงการให้นักศึกษา และจัดทำคู่มือการเขียนโครงการ

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

1. การให้ความรู้ คำแนะนำในการเขียนโครงการและขออนุมัติ พบว่า ไม่มีปัญหาเนื่องจากครูผู้รับผิดชอบกลุ่มจะคอยให้ความรู้และคำแนะนำ ถ้าเขียนไม่ถูกต้องครูจะอธิบายแล้วนำกลับมาแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วนำเสนอขออนุมัติต่อไป อาจจะล่าช้าไปบ้างแต่เสร็จทันกำหนด

2. ช่วงเวลาที่เขียนโครงการ พบว่า หลายคนหลายความคิด หลายเหตุผล ทำให้โครงการค่อนข้างล่าช้า กว่าที่จะเขียนเสร็จเสียเวลามาก

3. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ

สมาชิกในกลุ่มควรรับฟังความคิดของผู้อื่น หรือตามมติของเสียงข้างมาก ความคิดของสมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ควรรับฟังอย่างมีเหตุผล ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรเป็นกลางและให้ความรู้เพิ่มเติมจากประสบการณ์ที่ผ่านมา อธิบายชี้แจงทั้งข้อดีข้อเสีย แล้ว ร่วมกันตัดสินใจ

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

1. ขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ กิจกรรม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า ไม่มีปัญหา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ความร่วมมือดี แต่ขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรม ต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม สนับสนุนงบประมาณและร่วมมือร่วมใจปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. กระบวนการกลุ่ม ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ร่วมกับนักศึกษาวางแผนแล้ว กำหนดขั้นตอนกระบวนการกลุ่ม
3. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ชุมชนมีความสุขเพราะมาช่วยชุมชนพัฒนาให้น่าอยู่ จะได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค่อนข้างน้อย และไม่ต่อเนื่อง ภาคเรียนละประมาณ 2 – 3 ครั้ง ในการทำกิจกรรม ทำให้เวลาเรียนมีน้อย
5. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติโครงการกิจกรรม พบว่า นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลาดำเนินงานไม่ได้ การเดินทางไม่สะดวก การนัดหมายไม่ตรงต่อเวลา บางคนขาดความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย
6. ข้อเสนอแนะ ควรมีการขยายเวลาการพบกลุ่ม จากสัปดาห์ 3 ชั่วโมง เป็นสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง ขึ้นไป

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่พึงพอใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายรูปแบบ แล้วแต่สถานการณ์ของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มควรอธิบายชี้แจงให้นักศึกษาทางไกลบางกลุ่ม ฟังว่า กิจกรรมประโยชน์ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ได้อย่างไร เพราะบางคนก็ไม่รู้จริง ๆ ว่า จะเอาไปใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวได้

4.3 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 7 อำเภอ อำเภอละ 2 คน รวมเป็นนักศึกษาทางไกลที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน มีดังนี้

ตารางที่ 18 สถานภาพของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	35.71
หญิง	9	64.29
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	1	7.14
26 - 35 ปี	9	64.29
36 ปีขึ้นไป	4	28.57
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	7.14
ปริญญาตรี	13	92.86
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
ประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาทางไกล		
1-3 ปี	8	28.57
4-6 ปี	4	57.14
7 ปีขึ้นไป	2	14.29

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของครูผู้รับผิดชอบ กลุ่มนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน ดังรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

ด้านเพศ พบว่า ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเป็นเพศหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 เพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71

ด้านอายุ พบว่า ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมามีอายุ 36 ปี ขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ด้านประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาทางไกล พบว่า ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนนักศึกษาทางไกล 1-3 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมามีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาทางไกล 4-6 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

สรุปตามแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้ข้อสรุปดังนี้คือ

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

1. ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่านักศึกษาทางไกล มีปัญหา อุปสรรค ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีปัญหา โดยจะให้ความรู้ตั้งแต่เริ่มการปฐมนิเทศ แต่ถ้านักศึกษาคนใดไม่มาพบกลุ่มก็อาจจะไม่ได้รับความรู้ ต้องศึกษาด้วยตนเอง หรือสอบถามจากสมาชิกในกลุ่มหรือขอคำปรึกษาจากครู ซึ่งก็จะเป็นส่วนน้อย เพราะความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการส่วนใหญ่นักศึกษาจะเข้าใจไม่ยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาอาจจะเกิดจากนักศึกษาไม่ค่อยมาพบกลุ่มและไม่มีการติดตาม ละเลยหรือไม่สนใจ ก็อาจทำให้ความรู้ที่ได้รับภายหลังอาจจะคลาดเคลื่อนหรือไม่ก็ไม่เข้าใจเลย อยู่ที่ครูจะต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือ ครูอธิบายแล้วไม่ค่อยฟัง ถ้าไม่ เข้าใจก็ไม่กล้าถาม หรือไม่สนใจฟังเวลาครูอธิบายให้ความรู้ เป็นต้น

2. การให้ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ปัญหาที่พบคือ ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ เพราะงานกลุ่มเมื่อแบ่งความรับผิดชอบแล้ว สมาชิกบางคนในกลุ่มถ้าไม่มีความรับผิดชอบแล้วก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่องานที่รับผิดชอบของกลุ่ม เพราะฉะนั้นเวลาให้ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มก็จะเกิดคำถามจากนักศึกษา เป็นประจำในการจัดกระบวนการกลุ่ม

3. ปัญหาการให้ความรู้เรื่องขั้นตอนการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่พบ คือ ระยะเวลาในการพบกลุ่มในแต่ละภาคเรียนมีระยะเวลาสั้น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดมาก ถ้าครูจะอธิบายให้ความรู้ ขั้นตอนการเขียนโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนและความต่อเนื่องของรูปแบบโครงการที่ค่อนข้างมาก ข้อเสนอแนะอยากให้มีการลดหรือปรับขั้นตอนให้เหมาะสมกับการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกับการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นจริงในปัจจุบัน

4. นักศึกษาทางไกลเข้าใจและสามารถใช้กระบวนการในการคิดและแสวงหาแนวทาง การแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคม พบว่า นักศึกษามีความคิดที่เข้าใจและสามารถใช้กระบวนการในการคิดและแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคมได้ โดยเริ่มที่ตัวของนักศึกษาเองก่อน เท่าที่กำลังของตนจะทำได้ แต่เนื่องด้วยสภาพสังคมหรือความเป็นอยู่ในปัจจุบัน นักศึกษาต้องทำงานเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงทำให้การแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนที่เขาอาศัยอยู่จึงน้อย และอาจทำให้ไม่เต็มที่ ยกตัวอย่างเช่น การทำ

โครงการเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียในชุมชน นักศึกษาก็จะได้มีการรับทราบข้อมูลและมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น ศึกษาแนวทาง ช่องทางในการแก้ปัญหา

5. ข้อเสนอแนะด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

ข้อเสนอแนะ ต้องการเอกสารคู่มือในการเขียนโครงการและขั้นตอนการทำโครงการพร้อมตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษานำมาปรับใช้

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

1. ขั้นตอนการให้ความรู้ คำแนะนำในการเขียนโครงการและขออนุมัติ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความถูกต้องของขั้นตอนการเขียนโครงการ การเขียนโครงการจะเป็นงานส่วนรวม จึงต้องหาผู้ที่มีความเสียสละและผู้ที่มีความรับผิดชอบในการเขียนโครงการ ซึ่งค่อนข้างหายาก

2. นักศึกษาทางไกลมีปัญหาการเขียนโครงการ พบว่า ปัญหาการเขียนโครงการ คือ นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ในการเขียนโครงการของตนเอง ตัวอย่างเช่น การเขียนหลักการและเหตุผล นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบและไม่เข้าใจวิธีการเขียน

3. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ

ข้อเสนอแนะ คือ ให้มีการทำรูปแบบตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นตัวอย่าง และลดขั้นตอนรายละเอียดบางอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาทางไกล

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

1. ขั้นตอนการปฏิบัติโครงการกิจกรรม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาคิดว่าไม่มีปัญหา เพราะนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และเป็นผู้มีใจใฝ่ในศีลธรรม คุณธรรมที่ดี และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการกิจกรรมดังกล่าว

2. ปัญหาในการใช้กระบวนการกลุ่ม พบว่า มีปัญหาเพียงส่วนน้อย เพราะนักศึกษาทางไกลบางส่วนที่ไม่มาพบกลุ่มขาดความต่อเนื่อง บางครั้งอาจจะไม่เข้าใจและทำกิจกรรมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด คะแนนกิจกรรมก็จะลดตามสภาพ

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีแต่ส่วนดี คือ คนในชุมชนให้ความสนใจในการจัดกระบวนการพบกลุ่มของนักศึกษา เพราะการพบกลุ่มของนักศึกษาจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย คนในชุมชนจึงอยากมีส่วนร่วม ตัวอย่างเช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ประเพณีวันลอยกระทง เป็นต้น

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานโครงการของนักศึกษาทางไกล มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ไม่เหมาะสม เพราะนักศึกษามีเวลาพบกลุ่มน้อย แล้วกิจกรรมหลักของนักศึกษาคือ การศึกษากระบวนการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ เวลาปฏิบัติกิจกรรมจะต้องนอกเหนือเวลาเรียนปกติ

5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติโครงการกิจกรรม พบว่า บางกลุ่มไม่มีปัญหา นักศึกษาสามารถดำเนินการเองได้ ส่วนบางกลุ่มอาจจะมีปัญหาบ้าง เช่น การระดมทุน ทรัพยากร จะต้องช่วยคนจัดหา สรรหาเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ

6. ข้อเสนอแนะ รัฐควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการ

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ปัญหาการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ไม่มีปัญหา จากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาทางไกลได้ความรู้ที่หลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งด้วยตนเอง ครอบครัว และสังคม ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะ ให้นักศึกษาทางไกลมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเข้มแข็ง และรู้จักเปรียบเทียบผลกันระหว่างก่อนปฏิบัติและผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตารางที่ 19 สรุปปัญหา และข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	นักศึกษาทางไกล		ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา	
	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาค่อนข้างจำกัด - การให้ความรู้ไม่ค่อยละเอียด - การให้ความรู้ไม่ค่อยต่อเนื่อง - ขั้นตอนเนื้อหาหนัก - นักศึกษาขาดการพบกลุ่ม ทำให้ได้รับความรู้ไม่ต่อเนื่อง - นักศึกษาไม่ค่อยตั้งใจฟัง - ขาดความชำนาญในการหาแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาเขียนโครงการ - กระบวนการคิดและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหานักศึกษาจะมีเวลาไม่มากนัก 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องให้ความรู้นักศึกษาในเรื่องของมารยาทการฟัง - ครูควรเขียนเป็นแผ่นชาร์ตตัวใหญ่ ๆ ให้นักศึกษาดู - จัดทำคู่มือแจกนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ระหว่างการถ่ายทอดให้ความรู้ นักศึกษาจะไม่ค่อยตั้งใจฟัง เพราะเป็นนักศึกษากลุ่มใหญ่ - นักศึกษาขาดความรับผิดชอบในกระบวนการกลุ่ม - ขาดความรับผิดชอบไม่ตรงต่อเวลา - ขั้นตอนรายละเอียดการเขียนโครงการมาก แบบฟอร์มไม่ชัดเจน - นักศึกษาทุกคนไม่มีโอกาสเขียนโครงการ - ผู้เขียนโครงการคือ ผู้ที่มีความเสียสละ มีเวลา และมีความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจะต้องสรรหานักศึกษาผู้ที่มีความสามารถ ผู้ที่มีความเสียสละ และมีความรับผิดชอบสูง เป็นตัวแทนในการเขียนโครงการ - ครูจะต้องให้เวลานักศึกษามากขึ้น ขยายเวลาการพบกลุ่มเพิ่มขึ้น - จัดทำคู่มือการเขียนโครงการอย่างง่าย ๆ ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	นักศึกษาทางไกล		ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา	
	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ด้านการเขียนโครงการ และขออนุมัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความชำนาญด้านภาษาเขียน - จัดทำโครงการล่าช้า - นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องติดตาม กำกับดูแลและเป็นพี่ปรึกษา และต้องเข้มงวดกับนักศึกษาบ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลงมือเขียนจริง นักศึกษาจะเขียนไม่ค่อยได้ โดยเฉพาะการใช้หลักภาษาไทยที่ถูกต้อง - แบบฟอร์มกรอกรายละเอียดแต่ละขั้นตอนยุ่งยากเสียเวลานักศึกษาไม่มีเวลา - ระยะเวลาพบบกลุ่มน้อย - นักศึกษาไม่มีเวลามาสอบถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาและครูจะต้องรู้ปัญหาและเขียนจัดทำรูปเล่มแบบง่ายให้นักศึกษาทดลองใช้หรือตัวอย่างโครงการ - ภาครัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ครูได้จัดทำคู่มือแจกให้นักศึกษา - นักศึกษาควรมหาเวลาที่จะเรียนรู้และศึกษาเองบ้าง
ด้านการปฏิบัติงานโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคปฏิบัติน้อยเกินไป - นักศึกษาขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินปฏิบัติกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มการนัดหมายทำกิจกรรมนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด - ควรหาแหล่งสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน หรือขอความร่วมมือจากชุมชนให้มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาในการใช้กระบวนการกลุ่มขาดความต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการบางกิจกรรมอาจไม่สมบูรณ์ - ขาดการระดมทุนทรัพยากรจากภาครัฐ เอกชน หรือชุมชนเข้ามาสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการชี้แจงและกำกับดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาทางไกลอย่างใกล้ชิดมากขึ้น - ควรชี้แนะแนวทางหรือประสานงานกับชุมชน หรือหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้น

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	นักศึกษาทางไกล		ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา	
	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-	- ครูควรอธิบายเพิ่มเติมถึงแนวทางการนำโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-	- ครูควรให้นักศึกษาทางไกลนำเสนอสรุปผลงานที่ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีข้อดี และข้อบกพร่องอะไรบ้างที่นักศึกษาควรนำไปแก้ไขครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรสและสถานภาพการทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาทางไกลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 และเคยปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 1 กิจกรรม จำนวน 275 คน จาก วิธีสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจาก 7 อำเภอ ในจังหวัดนครปฐม อำเภอละ 2 คน ได้แก่ นักศึกษาทางไกล จำนวน 14 คน และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำนวน 14 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 303 คน ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน และตัวแปรตามคือ ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามนักศึกษาทางไกล จำนวน 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 2 ชุด รวมเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ชุด แบบสอบถามนักศึกษาทางไกลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาทางไกล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน ตอนที่ 2

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของ นักศึกษาทางไกล ในจังหวัดนครปฐม ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้าน การเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน รวมจำนวน 52 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ นักศึกษาทางไกลได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แบบสัมภาษณ์นักศึกษา ทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติ กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักศึกษาทางไกล จำนวน 1 ชุดและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา จำนวน 1 ชุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบ t-test F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') และ วิเคราะห์ประเด็นคำถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (The Statistical Package for the Social Science for Windows)

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อที่จะได้ ทราบถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่าเป็นอย่างไร เป็นข้อมูลที่น่าผลการวิจัย เป็นข้อมูลเสนอแนะไปสู่งการปฏิบัติและการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี มีสถานภาพ การสมรสเป็นโสดมากกว่าสมรส และสถานภาพการทำงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว

2. ศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการ ปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาทางไกล ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก เมื่อวิเคราะห์จำแนก เป็นรายด้านแล้วพบว่า

2.1 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความรู้เรื่องหลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกัน ส่วนความรู้เรื่องวิธีการเขียนโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษากำกับ ดูแลการเขียนโครงการของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด รองลงมาคือ ตรวจสอบแก้ไขการเขียนโครงการก่อนเสนอขออนุมัติโดยผ่านครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ส่วนการฝึกปฏิบัติแก้ปัญหาที่ชุมชนจริงอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติงานโครงการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ จัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบพิธีวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา ฯลฯ และจัดทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้าให้กับชุมชน ขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินปัญหาด้วยวิถีทางแห่งประชาธิปไตยได้ดีขึ้น และสามารถเขียนโครงการได้ถูกต้อง และนำไปใช้ในงานของตนเองได้ อยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ

การสมรส และสถานภาพการทำงาน โดยใช้การทดสอบค่า t-test F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe') ผลการศึกษา พบว่า

3.1 นักศึกษาทางไกลชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีอายุต่างกัน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปีกับนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมและด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปี กับนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน คือ โสดและสมรส มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน คือ ประกอบอาชีพและไม่ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ซึ่งรวบรวมได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Opened ended) และแบบสัมภาษณ์สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ คือ ระยะเวลาที่ได้รับความรู้ในภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง นั้นน้อยเกินไป ความรู้ที่ได้รับไม่ค่อยเข้าใจและเนื้อหามาก นักศึกษาทางไกลขาดการพบกลุ่มทำให้ได้รับความรู้ไม่ต่อเนื่อง นักศึกษาทางไกลไม่ค่อยตั้งใจฟัง ขาดความชำนาญในการหาแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาเขียนโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ คือ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรให้ความรู้ในภาคทฤษฎีให้มากขึ้น และควรอบรมมารยาทในการฟัง ควรจัดทำคู่มือความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ และตัวอย่างการเขียนโครงการอย่างง่ายแจกนักศึกษา

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการของนักศึกษาทางไกล คือ ระหว่างการถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาทางไกล นักศึกษาทางไกลจะขาดความตั้งใจฟังและเป็นนักศึกษากลุ่มใหญ่ ขาดความรับผิดชอบในกระบวนการกลุ่มและไม่ตรงต่อเวลา แบบพิมพ์การเขียนโครงการจากศูนย์บริการการศึกษา-นอกโรงเรียนไม่เพียงพอ

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ คือ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาจะต้องใช้เวลากับนักศึกษามากขึ้น ขยายเวลาพบกลุ่มเพิ่มขึ้น และจัดทำคู่มือการเขียนโครงการอย่างง่าย ๆ ให้นักศึกษาทางไกลเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.2 ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ คือ นักศึกษาทางไกลขาดประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ ในการเขียนโครงการ โครงการที่นำเสนอต้องปรับปรุงแก้ไขบ่อย ทำให้โครงการล่าช้าส่งผลกระทบต่อขออนุมัติโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ คือ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาต้องติดตาม กำกับดูแล และเป็นพี่ปรึกษาอย่างเข้มงวด

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติของนักศึกษาทางไกล คือ การลงมือปฏิบัติเขียนโครงการ นักศึกษาจะเขียนโครงการไม่ได้ โดยเฉพาะใช้หลักภาษาไทยไม่ถูกต้อง แบบพิมพ์การเขียนโครงการมีการชี้แจงรายละเอียดแต่ละขั้นตอนมาก

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ จัดหาตัวอย่างการเขียนโครงการมาให้นักศึกษาทางไกลเป็นตัวอย่าง และฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ ศูนย์บริการ-

การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอควรจัดสรรงบประมาณให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาจัดทำคู่มือการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับนักศึกษาทางไกล

4.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการปฏิบัติงานโครงการ คือ ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาคปฏิบัติน้อยเกินไป ขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิกกลุ่ม เพราะสมาชิกมาร่วมกิจกรรมกันน้อย ไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้ เพราะต้องทำงานติดภารกิจส่วนตัว และนักศึกษามาร่วมกิจกรรมช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม

นักศึกษาทางไกลมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านการปฏิบัติการโครงการ คือ นักศึกษาทางไกลและครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษานัดหมายทำกิจกรรมนอกเหนือเวลาที่กำหนด และควรมีการควบคุมกำกับดูแลให้เป็นไปตามเกณฑ์ในการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ และต้องจัดกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือและความรับผิดชอบในหมู่คณะให้มากขึ้น นอกจากนี้การหาแหล่งสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน หรือขอความร่วมมือจากชุมชนให้มากขึ้น

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติงานโครงการของนักศึกษาทางไกล คือ ปัญหาในการใช้กระบวนการกลุ่ม ขาดความต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการบางกิจกรรมอาจไม่สมบูรณ์ และขาดการระดมทุนทรัพยากรจากภาครัฐ เอกชน หรือชุมชนเข้ามาสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้านการปฏิบัติงานโครงการ คือ ควรมีการชี้แจงและกำกับดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาทางไกลอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และควรชี้แนะเรื่องประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้น

4.4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ในเรื่องกิจกรรมบางอย่างไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่นไม่สามารถเขียนโครงการได้ และนำไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพของตนเอง

ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาทางไกล คือ ควรให้นักศึกษาทางไกลนำเสนอผลงานที่ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร มีวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดอุปสรรคอย่างไรบ้าง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้ปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นเงื่อนไขในการจบ หลักสูตร นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ คือ ด้าน ความพร้อม ความสามารถ ศักยภาพและประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดวิชาบังคับไว้ 4 หมวด และวิชาเลือก 3 หมวด และทำ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิจกรรม ทั้งนี้มีครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา คือ ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ครูประจำกลุ่ม และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสมเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้แนะแนวแก่นักศึกษาทางไกล และเป็นผู้ประสานวิทยากร ภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมทั้งชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษ และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อันส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาทางไกล มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เน้นให้นักศึกษาทางไกลได้ฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ โดยฝึกทักษะความมีเหตุผล การคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม เกิดความรู้สึกผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักทำนุบำรุง

ศาสนา มีระเบียบ มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึงกล่าวได้ว่าการปฏิบัติ กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนดังกล่าว นอกจากนี้สอดคล้องกับความคิดของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2540 : 61) กล่าวว่า การเรียนต้องมี กิจกรรมมาก ๆ ควรเรียนโดยกระทำจริง ปฏิบัติจริง ทำงานจริงเป็นการเรียนที่จะทำให้คนเจริญออกมา สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยอภิปรายผลแยกเป็นรายดำนดังนี้

1.1 ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

จากผลการศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ในด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการเรื่องหลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินใจปัญหาด้านวิถีทางแห่งประชาธิปไตยได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีหลักการที่สำคัญประการหนึ่งคือ ส่งเสริมให้นักศึกษาทางไกลทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ทำให้เกิดการพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคล ทำให้บุคคลนั้นมีทักษะในการฟัง กล่าวแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น รู้จักควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ และกล้าเปิดเผยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล เพ็ญญะ (2527 : 22) ผลจากการที่นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เป็นการฝึกให้นักศึกษาเข้าใจหลักการประชาธิปไตย รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี รู้จักคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทำให้นักศึกษารู้จักฟังตนเองได้ ดังนั้น นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จึงเห็นว่ากิจกรรมที่จัดขึ้น นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้เรื่องหลักการและประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้ นักศึกษาทางไกลได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยังเป็นเสน่ห์ต่อผู้พบเห็นต่อเพื่อนร่วมงาน บ่งบอกถึงบุคคลนั้นเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย

ส่วนข้อที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดนครปฐม ด้านได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ อันดับต่ำสุดคือ ความรู้เรื่องวิธีการเขียนโครงการ เหตุอาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกล ได้รับความรู้การแนะนำไม่เข้าใจหรือไม่ชัดเจนพอจากครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ซึ่งร้อยละ 57.14 ของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาปฏิบัติหน้าที่เพียง 1-3 ปี การถ่ายทอดการเขียนโครงการจึงอาจไม่ชำนาญพอ และการเข้าอบรมของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาในหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มิได้ฝึกทักษะในการเขียนโครงการด้วยมีเวลาจำกัด รวมถึงการอำนวยความสะดวก

ความสะดวกแบบพิมพ์การเขียนโครงการจากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ส่วนใหญ่ไม่ทั่วถึงหรือไม่พอเพียง ดังนั้นนักศึกษาจึงกำหนดแบบพิมพ์เขียนโครงการด้วยตนเอง ส่งผลให้นักศึกษาทางไกลเขียนโครงการยังไม่ชัดเจนสมบูรณ์พอ

1.2 ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ในด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษาทางไกลได้ปฏิบัติตามการเขียนโครงการและขออนุมัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยให้นักศึกษาทางไกลยื่นคำร้องแสดงความจำนง และนักศึกษาทางไกลจะรวมกลุ่มเสนอโครงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแบบเสนอโครงการ นักศึกษาทางไกล ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้กระบวนการกลุ่มด้วยการคิดวางแผนและเขียนโครงการ รวมทั้งมีการแบ่งงานความรับผิดชอบ ประสานที่ปรึกษาโครงการ เช่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ เสนอโครงการให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาพิจารณาเห็นชอบและนำเสนอผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเพื่อขออนุมัติโครงการ นักศึกษาทางไกลดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ โดยมีครูและที่ปรึกษาในชุมชนกำกับดูแล นักศึกษาทางไกลรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ อันดับต่ำสุดคือ มีการฝึกปฏิบัติแก้ปัญหากับชุมชนจริง อยู่ในระดับปานกลางต่ำสุด เหตุอาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกลยังขาดประสบการณ์ในการเข้าร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาและยังไม่มีเทคนิคที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับชุมชนได้อย่างสนิทสนมเมื่อเป็นเช่นนี้ประสบการณ์ต่าง ๆ เท่านั้นที่คอยฝึกสอนให้นักศึกษาทางไกลได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเมื่อชุมชนมีปัญหาเหมือนตัวเขามีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมลสุดประเสริฐ (2540 : 77) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้ใหญ่ ควรจัดให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ ทั้งในด้านสังคมและจิตวิทยาผู้ใหญ่ ซึ่งชุมชนแต่ละแห่งจะไม่เหมือนกัน กิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับปรัชญาและความเชื่อของกรมการศึกษานอกโรงเรียน คือการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติ ลงมือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงพร้อม ๆ กับการได้ความรู้และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาจริงที่เกิดขึ้น เกิดการเรียนรู้จากการเปรียบเทียบประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง

1.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติงานโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานโครงการที่เกี่ยวกับกิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม และกิจกรรมด้านสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียนเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หรือปฏิบัติจริง ที่เป็นตามวิถีชีวิตประจำวัน ที่นักศึกษาทางไกลและชุมชนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยกัน โดยมีชุมชนเป็นฐานการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ของกมลสุดประเสริฐ (2540 : 68) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า คนนอกโรงเรียนต้องได้รับการศึกษาต่อเนื่องไม่เฉพาะการศึกษาสายสามัญเท่านั้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติงานโครงการ อันดับสูงสุดคือ จัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณี วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสภาพสังคมได้เกิดเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีการหลงใหลและถ่ายเทของวัฒนธรรมตะวันตกจนทำให้เกิดการละทิ้งและลืมเลือนวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมที่ดั้งเดิม และเคยปฏิบัติสืบต่อกันมาไปสู่การยึดถือและดำเนินชีวิตตามแนวสังคมเมือง ทำให้เกิดการสับสนและยากแก่การปรับตัวของคนบางกลุ่มในสังคม ดังนั้นการปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญทำให้นักศึกษาทางไกลเลือกปฏิบัติการจัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณี วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่มีระดับการปฏิบัติไม่ยากเกินไปสำหรับนักศึกษาที่จะจัดทำ เพราะไม่ได้ใช้ทุน กำลังแรงงาน และความคิดสูงเกินไป แม้กระทั่งขั้นตอนการดำเนินงานก็ไม่ซับซ้อน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

ส่วนข้อที่นักศึกษาทางไกลเห็นว่าปฏิบัติได้ปานกลาง อยู่ในอันดับต่ำสุดคือ จัดทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้า ให้กับชุมชน และขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อม นักศึกษามีเวลาที่พบปะหรือกันค่อนข้างน้อย ทำให้มีปัญหาค่าประสานงานที่จะรวมกลุ่มกับคนในชุมชนประกอบกับโครงการดังกล่าวเป็นโครงการขนาดใหญ่ บางครั้งต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก จึงทำให้นักศึกษาทางไกลมุ่งไปจัดทำโครงการอื่น ๆ ที่สะดวกและมีปัญหาน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรภัทร์ สุวรรณชาติ (2537 : 119) พบว่า ปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่ไม่ได้ ส่งเสริมแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับชุมชน ไม่ส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อ ชุมชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษา

ทางไกลจัดทำ โครงการร่วมกับชุมชนเป็นการทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้า ให้กับชุมชนชุกตลกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

1.4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากผลการศึกษาศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลนำ ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเรื่อง สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าใน การอยู่ร่วมกันทางสังคม สิ่งแรกที่มนุษย์ต้องใช้คือ การมีทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ การที่มนุษย์ สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะก่อให้เกิดผลดีอย่างน้อย 2 ประการคือ ประการแรก ก่อให้เกิด ผลดีต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประการที่สอง ก่อให้เกิดผลดีต่อ การบริหารงาน ทำให้บุคคลต่าง ๆ ในองค์กรเกิดความผูกพันกัน ร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้ ประสบผลสำเร็จและมีความเจริญก้าวหน้า (สมพร สุทัศน์ีย์ 2538 : 14-17)

ส่วนข้อที่นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัด นครปฐม ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันดับต่ำสุดคือ สามารถเขียนโครงการได้ ถูกต้อง และนำไปใช้ในงานของตนเองได้ เหตุอาจเนื่องมาจากการฝึกเขียนโครงการในภาค ทฤษฎี อาจได้รับการแนะนำไม่เข้าใจหรือชัดเจนจากครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาส่งผลให้ นักศึกษาทางไกลเขียนโครงการยังไม่เป็น ไม่ชัดเจนพอ ให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์พอ ไม่ได้เขียนแผน และขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการได้ และทำให้ไม่ สามารถนำวิธีการเขียนโครงการที่ถูกต้องไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพของตนเองได้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้ รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านปฏิบัติงาน โครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส และสถานภาพการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการได้ รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้าน การปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างนักศึกษาทางไกล ชายและนักศึกษาทางไกลหญิง โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการ พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้พบว่านักศึกษาทางไกลชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาทางไกล หญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกลชายคาดหวังที่จะศึกษาต่อเนื่องสูงกว่าเพศหญิง

(Erickson 1968 : 1748) และเพศชายเล็งเห็นความจำเป็นในการได้รับการศึกษา คือ คิดว่าในภายหน้าตนเองจะต้องเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวจึงศึกษาหาความรู้ไว้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพราะผู้มีการศึกษาสูงมีโอกาสหางานทำได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญใจ เลอจันทร์ (2524 : 71) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการเลื่อนฐานะทางสังคม คือการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 37-72) ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 ที่มีต่อสภาพการพบกลุ่มด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม โดยจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในข้อที่ได้แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาชุมชนนั้น เพศชายจะแสดงความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิรภัทร์ สุวรรณชาติ (2537 : 116-134) ศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาพบกลุ่มด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทางไกลที่วัยต่างกันจะมีบุคลิกภาพ ทักษะ ความต้องการ และประสบการณ์แตกต่างกัน (Kidd 1973 : 292-293) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญญัติ คุรุพุ่ม (2539 : 90) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530 ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านแก้ปัญหาการเรียน และด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 25 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มแตกต่างจากนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุ 18-25 ปี และต่ำกว่าอายุ 18 ปี อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีอายุที่ต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์ต่างกัน และอาจส่งผลให้มีความต้องการที่นำความรู้จากการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปศึกษาต่อในลักษณะที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับผลวิจัยเป็นรายด้านและรายคู่พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่าง ๆ

กัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านพฤติกรรมการเขียนโครงการและขออนุมัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาทางไกลกลุ่มอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่าผู้ที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในแง่สังคมวิทยาที่ เฮฟวิกเฮิร์ก (Havighurst) ได้แบ่งวัยต่าง ๆ ตามช่วงอายุในการพัฒนา และกล่าวถึงภารกิจเชิงพัฒนาในวัยนั้น ๆ คือ ผู้ที่มีอายุ 18-35 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ต้องมีภารกิจที่สำคัญ ๆ เช่น การเลือกคู่ครอง การเรียนรู้และปรับตัวที่จะอยู่กับคู่ครอง การแสวงหาที่พัก การอบรมเลี้ยงดูบุตร การเริ่มมีอาชีพที่แน่นอน มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองดี สามารถหากกลุ่มทางสังคม ซึ่งมีความสนใจและอุปนิสัยคล้ายคลึงกัน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2536 : 4) จึงมีผลให้นักศึกษาทางไกลกลุ่มอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างจากนักศึกษาทางไกลกลุ่มอื่น ๆ

2.3 นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพโสดและสมรส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถานภาพทางครอบครัวไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะนักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ ต่างมีเหตุผลในการเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนที่เหมือนกัน คือ ต้องการเพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชิต สมสุข (2543 : 102) พบว่า สถานภาพการสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการพบกลุ่ม ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ น้อยดี (2537 : 52) พบว่านักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล ที่มีสถานภาพการสมรสโสดและสมรส มีความต้องการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ พุทธชาติ เพชรเสนา (2542 : 75) ได้ศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตภาคตะวันตก พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญที่มีสถานภาพการสมรส คือ ระหว่างนักศึกษาโสดกับมีครอบครัวมีปัญหาด้านการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพการทำงานระหว่างประกอบอาชีพแล้ว และไม่ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลมีความต้องการที่ตรงกันคือ ความต้องการที่จะมาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น พร้อมทั้งสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้ไป

พัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสที่จะได้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น รวมทั้งในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่จะจัดในวันหยุด จึงทำให้นักศึกษาทางไกลไม่ต้องลางานมาปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบันได้อำนวยความสะดวกให้จัดและปฏิบัติตามความสนใจของนักศึกษาทางไกล บางครั้งก็เข้าไปจัดในสถานที่ทำงาน จึงเป็นเหตุให้ตัวแปรนี้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิรภัทร์ สุวรรณชาติ (2537 : 105) ที่ได้ศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพการทำงานต่างก็มีปัญหาการพบกลุ่มด้านกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ บัญญัติ ครุฑพุ่ม (2539 : 36) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

จากผลการศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา มีประเด็นที่น่าผลมาอภิปรายดังนี้

4.1 ปัญหาด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ พบว่า ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา อธิบายความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการไม่ชัดเจน นักศึกษาทางไกลไม่เข้าใจวิธีการเขียนโครงการที่ถูกต้อง ซึ่งบทบาทของครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาต้องสอนภาคทฤษฎีอย่างน้อย 10 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษาทางไกลได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ นักศึกษาทางไกลต้องการให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาสอนภาคทฤษฎีมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากนักศึกษาทางไกลไม่เข้าใจวิธีการเขียนโครงการที่ถูกต้อง และควรจัดทำคู่มือความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดโครงการ และตัวอย่างการเขียนโครงการอย่างง่ายให้นักศึกษาทางไกล

4.2 ปัญหาด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ พบว่าปัญหาที่สำคัญคือนักศึกษาทางไกลเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติยังไม่ชัดเจนหรือสมบูรณ์พอ ขาดสื่อและแบบพิมพ์การเขียนโครงการจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ส่วนใหญ่ไม่ทั่วถึงหรือไม่

เพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาทางไกลจึงต้องกำหนดแบบพิมพ์การเขียนโครงการด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาไม่ได้เขียนแผนและขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมซึ่งเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งส่วนหนึ่งให้ครูผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการประเมินผลการจัดกิจกรรม ในการพิจารณาให้ค่าหน่วยกิจกรรม และสามารถวิเคราะห์การทำงานของนักศึกษาทางไกลว่าเป็นระบบหรือไม่ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ ดังที่ สมยศ นาวิกาน (2537 : 73) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานที่เรากำหนดการตัดสินใจว่าเป้าหมายของเราคืออะไร และเราจะทำให้เกิดความสำเร็จ ในเป้าหมายได้อย่างไร ดังนั้นหากนักศึกษาทางไกลเสนอโครงการผ่านการตรวจสอบและถูกต้อง ย่อมส่งผลให้โครงการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกลมีค่ามากขึ้น

ข้อเสนอแนะศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรจัดหาแบบพิมพ์ต่างๆ ในการจัดทำกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรปรับให้เหมาะสมง่ายสะดวกต่อผู้ปฏิบัติรวมทั้งมีให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาทางไกล

4.3 ด้านการปฏิบัติงานโครงการ พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ไม่พร้อมในการทำกิจกรรมลักษณะกลุ่มใหญ่และขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิกกลุ่ม เพราะติดภาระงานอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่เป็นนโยบายของอำเภอ จังหวัด หรือประเทศ ที่ต้องการความร่วมมือจากมวลชนในการรณรงค์ หรือร่วมพิธีการสำคัญจัดทำให้ขาดความพร้อมเพียงของนักศึกษาทางไกลในส่วนนี้ไปบ้าง ซึ่งหากครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ แก่นักศึกษาทางไกลให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญอย่างชัดเจน และมีการจัดการระบบหมุนเวียนภายในกลุ่มให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโอกาสขาดความพร้อมเพียงจะลดน้อยลง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการปฏิบัติงานโครงการของนักศึกษาทางไกลมีบ้าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน เอกชนเห็นความสำคัญของโครงการยังทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น หากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ สามารถนำโครงการที่นักศึกษาขออนุมัติ เสนอเข้าสู่แผนพัฒนาของชุมชนเช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด คงได้รับความร่วมมือและสนับสนุนด้านงบประมาณมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ยุทธศาสตร์ให้ผู้นำชุมชนและศิษย์เก่าร่วมนิเทศตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต นับว่าเป็นยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์และการแสวงหาความร่วมมือที่ดี ซึ่งส่งผลให้เกิดการสนับสนุนและมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

4.4 ปัญหาด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีปัญหาน้อยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้มีการปฏิบัติตรงตาม

วัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยมีหลักการ ส่งเสริมการนำความรู้จากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ทั้งยังให้นักศึกษามีโอกาสใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) ในการศึกษาหาความรู้ซึ่งกระบวนการกลุ่มจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาทางไกล คิดเป็น รู้จักกระบวนการแก้ปัญหา ตลอดจนการทำงานร่วมกัน ในระบบกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ยังช่วยให้นักศึกษาทางไกลได้เรียนรู้สภาพทางสังคมวิเคราะห์สภาพการณ์ทางสังคม และนำความรู้และประสบการณ์ของตนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปราย ดังปรากฏผลในรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยขอตั้งข้อเสนอแนะเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย เพื่อผู้สนใจหรือหน่วยงานที่ทำการศึกษาค้น

ต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเห็นว่าในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาที่เป็นผู้ดูแลในการจัดกิจกรรมให้ไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แต่สภาพความเป็นจริงแล้วกิจกรรมทุกประเภท ที่อาศัยความร่วมมือจากกลุ่มคนหมู่มากย่อมเกิดสภาพปัญหาที่หลากหลาย ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปัญหาเล็กๆ จนถึงปัญหาใหญ่ย่อมมีแนวทางแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

1. ควรให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ควรเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้
 - 1.1 ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มควรสร้างความตระหนักให้แก่นักศึกษาทางไกล เพื่อให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - 1.2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา และองค์กรในชุมชนได้รับทราบโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
 - 1.3 ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ควรฝึกให้นักศึกษารู้จักการวางแผนที่ดี

2. สถานศึกษาและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ควรจัดทำเอกสารคู่มืออย่างง่าย เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติกิจกรรม

3. สถานศึกษา เจ้าหน้าที่ และครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนร่วมมือกันพิจารณาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งกิจกรรมพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุวมชน และสังคม

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

1. สถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาครูผู้รับผิดชอบนักศึกษา โดยการฝึกการเขียนโครงการอย่างถูกวิธี และลดขั้นตอนในการขออนุมัติ

2. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรขยายเวลาการพบกลุ่ม ฝึกให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติในการเขียนโครงการนอกเหนือจากเวลาการพบกลุ่มปกติ และเน้นผู้ประสานที่ดีระหว่างการขออนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรฝึกนักศึกษาให้รู้จักแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่น หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ใกล้ตัวนักศึกษา

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

1. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มควรศึกษารายละเอียดการสังเกต การปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ว่าตรงกับลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดมากน้อยเพียงใด ประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์ และควรแจ้งผลการประเมินทุกเทอมให้นักศึกษารับทราบ เพื่อจะได้พัฒนาตนเองต่อไป

2. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาต้องเป็นที่ปรึกษาที่ดีของกลุ่มนักศึกษาที่ปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. สถานศึกษาและกรรมการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ควรส่งเสริมสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจกับนักศึกษาทางไกลที่ปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรให้นักศึกษารายงานผลสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข และส่งสรุปผลรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาโดยเร็ว

5. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ควรให้นักศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดี และให้องค์กรชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ควรจัดสัมมนาสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่นักศึกษาพึงจะได้รับจากกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุวมชนและสังคม

2. สถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา ควรติดตามผลกลุ่มนักศึกษาที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้มีการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านใด และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใด

3. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาควรให้นักศึกษาเขียนบันทึกรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยทุกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มาก ตรงตามวัตถุประสงค์ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามและประเมินผล เฉพาะด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด

2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ควรถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น และควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยไปยังจังหวัดอื่นๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยทั่วประเทศ

3. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการการดำเนินงานจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในจังหวัดนครปฐม โดยอาจศึกษาถึงลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วมหรือศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วม เป็นกรรมการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการเขียนโครงการ

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงเปรียบเทียบกับบทบาทที่คาดหวังของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาเพื่อหาแนวทางในการดำเนินจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมล สุดประเสริฐ. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร :
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ เอ็น พี, 2540.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน . ก การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญตามหลักสูตรการ
 ศึกษาออกโรงเรียน พุทธศักราช 2530. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา, 2532.

_____ . ข หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____ . ก คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____ . ข การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยี
 เพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533.

_____ . ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.
 กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.

_____ . นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 โดยการศึกษาทางไกล. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน กรม
 การศึกษานอกโรงเรียน, 2537.

_____ . ก การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

_____ . ข แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2537
 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538). กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538.

_____ . ชุดวิชากิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 เรื่อง การวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
 ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.

_____ . ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ตรช.). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณ
 การพิมพ์, 2541.

_____ . รายงานการสำรวจความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษา
 นอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม, 2542.

_____ . ก การปฏิรูปการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
 ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2543.

_____ . ข การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, 2543.

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. เกณฑ์จัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษา
นอกรโรงเรียนสายสามัญ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.), 2544.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
- โกวิท วรพิพัฒน์. ก้าวต่อไปของ กศน. มุมของนักคิด กศน. ใน คศ. 2000.
กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2540.
- คมกฤช จันทรขจร. “ความต้องการการศึกษานอกรโรงเรียนของผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมเขตจังหวัดชลบุรี.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2537.
- จำลอง สุวรรณเรือง. “สภาพการรู้หนังสือและการนำความรู้หนังสือไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ-
ชีวิต.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2532.
- ฉายา บุญเฉลิม. “ยุทธศาสตร์การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.” กรุงเทพมหานคร :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกรโรงเรียน, 2544. (อัดสำเนา)
- ชูใจ อูสายพันธ์. “กิจกรรมการพบกลุ่มและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษานอกรโรงเรียน
สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลศึกษาระดับ 8 บ้านบาตุนเต๊ะ
ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2536.
- เชียรศรี วิวิษลรี. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกรโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535.
- ถิรภัทร์ สุวรรณชาติ. “การศึกษาปัญหาพบกลุ่มของนักศึกษผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533.
- ทวีป อภิลิทธิ์. การศึกษานอกรโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรม
การศึกษานอกรโรงเรียน, 2528.
- ทวีศักดิ์ น้อยดี “ความต้องการของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนทางไกล
เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มในศูนย์การศึกษานอกรโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร 3.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา-
ผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2542.

- นิยม ฉิมตระกูล และคณะ. กระบวนการกลุ่ม. ลพบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชา
ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2522.
- บัญญัติ ทรัพย์ม. “ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มตามหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530.” ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2539.
- พรทิพย์ คมรัตน์ปริญญา. “การพัฒนารายการโทรทัศน์การศึกษาวิชาชีพเพื่อการศึกษาทางไกล
สำหรับนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน.” ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- พรประไพ อุณหุต. รายงานผลการนิเทศเชิงวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- พรพิมล เพ็ญญะ. “ผลการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคล.”
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พิชิต สมสุข. “สภาพและความต้องการในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2536.
- พุทธชาติ เพชรเสนา. “การศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียน
ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตภาคตะวันออก.” ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2542.
- วิไล แยมสาขา. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบในเรื่องการใช้สื่อการศึกษา
ทางไกลผ่านดาวเทียมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสถานศึกษาทั้งในและนอกระบบ
โรงเรียน:กรณีศึกษาในสถานศึกษาที่ชนะเลิศการประกวดสถานศึกษาดีเด่น
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประจำปี 2542 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทไทยเพรสจำกัด, 2543.
- สมพร สุกตัญญ์. มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

- สำเนียง เพชรจอม. การทดลองใช้คู่มือจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนกระบวนการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.
ราชบุรี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง กรมการศึกษานอกโรงเรียน , 2540.
- สิรินาฏ ราชเดิม. “การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534.
- สุนันทา บุญสิทธิ์. “แนวทางส่งเสริมอาชีพเพื่อช่วยเหลือคนงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม
จังหวัดสมุทรปราการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- สุวรรณี พร้อมเพียงชัย. “ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำเกณฑ์
ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในระดับประถมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูระดับ
ประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536.
- จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์,
2538.
- เสาวนีย์ เลวลีย์. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536.
- อนุรักษ์ พวงผล และคณะ. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- อัญชรีย์ สรวงท่าไม้. “ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษายสามัญ ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.
- ภาษาอังกฤษ
- Best, Jone W. Research in Education. New York : Association Press, 1970.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed . New York : Harper &
Row Publishers, 1970.
- Haddad, A.S. “Quality of Life of Jordani an College Student.” Dissertation Abstracts
International 47 (December 1986) : 2025 – A.

Houle, Gyrill O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin Press, 1961.

Kidd, J.R. How Adults Learn. New York : Association Press, 1973.

Knowles, Malcolms. The Modern Practical of Adult Educational Andragogy Versus Pedagogy. New York : Association Press, 1972.

Pascal, C.E. "Instructional Options, Option Preferences and Course Outcomes." The Alberta Journal of Education Research, No.17 (1971) : 1-11.

Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 2nd ed . New York : Harper & Row Inc., 1969.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามอนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามนักศึกษาทางไกล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

ชุดที่ 1 นักศึกษาทางไกล

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีความประสงค์จะศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเสนอเป็นแนวทางของการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการดำเนินการจัด กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมต่อไป ดังนั้นคำตอบของท่านจึงนับว่ามีคุณค่ายิ่งต่อผลการวิจัยครั้งนี้ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบข้อคำถามและ แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงการ ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ ด้านการปฏิบัติงานโครงการ และด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

นางสาวจรรยา มากอิม

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพการสมรส

() โสด

() สมรส

4. สถานภาพการทำงาน

() ยังไม่ประกอบอาชีพ

() ประกอบอาชีพ

() รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

() เกษตรกรรม

() ค้าขาย

() รับจ้าง

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
คำชี้แจง โปรดระบุว่าในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน
ได้ปฏิบัติตามข้อรายการนั้นๆ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือตรงกับ
ระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
	ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ					
1.	ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.....
2.	ความรู้เรื่องประโยชน์การพบกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต.....
3.	ความรู้เรื่องขั้นตอนและประโยชน์ของการวางแผน จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.....
4.	ความรู้เรื่องวิธีเขียนโครงการ.....
5.	ความรู้เรื่องบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม.....
6.	ความรู้เรื่องบทบาทการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี.....
7.	รู้กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และ นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต.....
8.	ความรู้เรื่องหลักการและประโยชน์ของการมี มนุษยสัมพันธ์.....
9.	ความรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม.....
10.	ความรู้เรื่องการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและ สังคม.....
11.	ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มในการคิดแสวงหา แนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคม.....
12.	ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม.....
	ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ					
13.	ความสะดวกในการแสดงความจำนงขอทำกิจกรรม การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.....
14.	การสำรวจหาข้อมูลก่อนจัดทำโครงการเพื่อให้ การปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์.....

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
15.	กิจกรรมแบ่งกลุ่มการเขียนโครงการตามความสนใจของนักศึกษา.....
16.	การเขียนโครงการตามขั้นตอนที่ถูกต้อง.....
17.	การวางแผนการปฏิบัติงานระหว่างสมาชิกกลุ่ม.....
18.	แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่มทุกคนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ.....
19.	มีการฝึกปฏิบัติแก้ปัญหาที่ชุมชนจริง.....
20.	ปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์.....
21.	การปรึกษาหารือระหว่างสมาชิกกลุ่มเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น.....
22.	การติดตามผลในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง.....
23.	ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษากำกับดูแลการเขียนโครงการของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด.....
24.	ตรวจสอบแก้ไขการเขียนโครงการก่อนเสนอขออนุมัติโดยผ่านครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา.....
25.	มีที่ปรึกษาโครงการ เช่น ผู้นำท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ข้าราชการ และอื่น ๆ.....
26.	ความสะดวกในการขออนุมัติโครงการ.....
	ด้านการปฏิบัติงานโครงการ					
	กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี					
27.	จัดทำโครงการส่งเสริมการประกอบพิธีวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันวิสาขบูชา ฯลฯ.....
28.	จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การอบรมพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ.....
29.	จัดทำโครงการอนุรักษ์มรดกไทย เช่น การแต่งกายประจำชาติ การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง และการละเล่นกีฬาพื้นเมือง อื่น ๆ.....

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
30.	จัดทำโครงการเกี่ยวกับประเพณี วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันไหว้ครู อื่น ๆ.....
	กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม					
31.	จัดทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูก ต้นไม้ การรักษาแหล่งน้ำ หรืออื่น ๆ.....
32.	จัดทำโครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดในที่สาธารณะ การซ่อมทางเท้า ให้กับชุมชน ขุดลอกคูคลอง ทางระบายน้ำ อื่น ๆ...
33.	จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาสังคม เช่น รณรงค์ ให้ประชาชนมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ ยาเสพติด การเคารพกฎจราจร หรืออื่น ๆ.....
34.	จัดทำโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและการ ปกครองท้องถิ่น.....
	กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน					
35.	จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์และจัดงานวันการ ศึกษาออกโรงเรียน เช่น รณรงค์ให้ประชาชนรัก การอ่านหนังสือ รับบริจาคหนังสือ.....
36.	จัดทำโครงการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์หรือค่ายอื่น ๆ..
37.	จัดทำโครงการพัฒนาศูนย์การเรียน ห้องสมุด ประชาชน และแหล่งการเรียนรู้ของหมู่บ้าน.....
38.	จัดทำโครงการสนับสนุนและพัฒนางานการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ เช่น การมีส่วนร่วมให้คนในชุมชน ได้ศึกษาด้านอาชีพเพิ่มเติม.....
	ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
39.	สามารถเขียนโครงการได้ถูกต้อง และนำไปใช้ใน งานของตนเองได้.....
40.	สามารถวางแผนการทำงานของตนเองในระยะยาว ให้มีประสิทธิภาพ.....

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
41.	สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการทำงานได้ดีขึ้น....
42.	สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ตามที่ดีในการทำงาน.....
43.	สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น.....
44.	ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม....
45.	สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น นอกเหนือจากสมาชิกกลุ่ม.....
46.	ตระหนักความสำคัญและทะนุบำรุงส่งเสริมศาสนา ที่ตนนับถือเพิ่มขึ้น.....
47.	มีจิตสำนึกและรู้จักห่วงหาแล้งเป็นสาธารณสมบัติ ของชุมชนเพิ่มขึ้น.....
48.	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือเกื้อกูลสมาชิกกลุ่ม ในโอกาสอันควรต่อไป.....
49.	เสียสละให้ภัยผู้อื่นได้ดีขึ้น ทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยกระบวนการกลุ่มได้ดีขึ้น.....
50.	สามารถคิด วิเคราะห์ และทำงานตามลำดับขั้นตอน มากขึ้น.....
51.	สามารถตัดสินใจอย่างสุขุมรอบคอบ.....
52.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินใจหา ด้วยวิถีทางแห่งประชาธิปไตยได้ดีขึ้น.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่านในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. ปัญหาด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาด้านการปฏิบัติงานโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ปัญหาการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์นักศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง

ชุดที่ 2 นักศึกษาทางไกล

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ฉบับนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ต่อไป

คำตอบตามความเป็นจริงของท่านเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างมาก จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

นางสาวจรรยา มากอิม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 เพศ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....ปี สถานภาพการสมรส.....
 นักศึกษาทางไกลสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....
 จังหวัดนครปฐม
 ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
 วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

1. ท่านคิดว่าครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษาได้ถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการจัดโครงการ กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มากน้อยเพียงใดและมีปัญหาหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

2. ท่านได้รับความรู้ เรื่องกระบวนการกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มจากครู ผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษามากน้อยเพียงใดและมีปัญหาหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

3. ท่านคิดว่าปัญหาการได้รับความรู้ เรื่องขั้นตอนการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

4. ท่านเข้าใจและสามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด และแสวงหาแนวทาง การแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคมได้หรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

.....

.....

.....

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

6. ท่านคิดว่าขั้นตอนการให้ความรู้ คำแนะนำ ในการเขียนโครงการ และขออนุมัติเป็นอย่างไร และมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

7. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ การเขียนโครงการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

.....

.....

.....

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

9. ขั้นตอนการปฏิบัติโครงการกิจกรรม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมพัฒนา ชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน ท่านคิดว่ามีปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

10. ปัญหาในการใช้กระบวนการกลุ่มมีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

11. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีหรือไม่ อย่างไร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

.....

12. ระยะเวลาในการปฏิบัติ มีความเหมาะสมกับกิจกรรมหรือไม่เพียงใด

.....

.....

.....

13. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติโครงการกิจกรรมมีหรือไม่ อย่างไร และใช้ได้อย่างเหมาะสม อย่างไร

.....

.....

.....

14. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงานโครงการ

.....
.....
.....
.....

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

15. ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง

ชุดที่ 3
ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มนักศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญในการชี้แจง แนะนำให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการจัดทำกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ได้มากขึ้น เพียงใด

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ฉบับนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐมต่อไป

คำตอบตามความเป็นจริงของท่านเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างมาก จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

นางสาวจรรยา มากอิม

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 เพศ.....อายุ.....ปี
 วุฒิการศึกษา.....
 สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....
 จังหวัดนครปฐม
 ประสบการณ์ในการสอน.....ปี
 วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....
 ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม

ด้านการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีปัญหา อุปสรรค อะไรบ้าง

.....

2. การให้ความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าปัญหาการให้ความรู้เรื่องขั้นตอนการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่า นักศึกษาทางไกล เข้าใจและสามารถใช้กระบวนการในการคิด และแสวงหาแนวทาง การแก้ปัญหาของชุมชนหรือสังคมได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดโครงการ

.....
.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ด้านการเขียนโครงการและขออนุมัติ

6. ท่านคิดว่าขั้นตอนการให้ความรู้ คำแนะนำ ในการเขียนโครงการ และขออนุมัติ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

7. ท่านคิดว่านักศึกษาทางไกลมีปัญหา การเขียนโครงการหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

8. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการเขียนโครงการและขออนุมัติ

.....

.....

.....

.....

ด้านการปฏิบัติงานโครงการ

9. ขั้นตอนการปฏิบัติโครงการกิจกรรม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี
กิจกรรมพัฒนา ชุมชนและสังคม และกิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน ท่านคิดว่า
มีปัญหา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

10. ปัญหาในการใช้กระบวนการกลุ่มมีหรือไม่ อย่างไร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

11. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของ
นักศึกษาทางไกล มีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

12. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานโครงการของนักศึกษาทางไกล มีความเหมาะสมกับ
กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด

.....

.....

.....

.....

13. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติโครงการกิจกรรม มีหรือไม่ อย่างไร และใช้ได้อย่างเหมาะสม อย่างไร

.....

.....

.....

14. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงานโครงการ

.....

.....

.....

ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

15. ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปัญหา.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจรรยา มากอิม
ที่อยู่	17/15 หมู่ 6 ตำบลถนนขาด อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
ที่ทำงาน	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพุทธมณฑล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ผ้าและเครื่องแต่งกาย) วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
พ.ศ. 2533	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (การพัฒนาชุมชน) วิทยาลัยครุนครปฐม
พ.ศ. 2543	เข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2536	อาจารย์ 1 ระดับ 3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2538	อาจารย์ 1 ระดับ 4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2542	อาจารย์ 1 ระดับ 5 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พุทธมณฑล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2545	อาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พุทธมณฑล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พุทธมณฑล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม